

Башкортостан Республикаһы Дыуан районы муниципаль районы Мәсәғүт ауылы
лицейының муниципаль бюджетлы дөйөм белем биреү учреждениеһы филиалы
Иске Хәлил ауылы төп дөйөм белем биреү мәктәбе

КИЛЕШЕЛДЕ

Педагогик совет
протоколы №1 30.08.2023й.

РАСЛАЙЫМ

Иске Хәлил ауылы төп дөйөм белем
биреү мәктәбе директоры
урынбағары

Р.С.Зарипова

бойорок № 50 31.08.23й

Иске Хәлил ауылы төп дөйөм белем биреү мәктәбенең
мәктәпкәсә белем биреү программаһы

Иске Хәлил ауылы

2023

ЙӨКМӨТКЕ

ИНЕШ.....	4
Кыскартмалар.....	4
Мәктәпкәсә белем биреү мәғариф программаһын тормошка ашырыуың норматив-хокуки базаһы.....	5
I. БИЛДЭЛЭНГЭН МАКСАТТАР БҮЛЕГЕ.....	6
МОТЛАК ӨЛӨШ.....	6
1.1. Аңлатма языу.....	6
1.1.1 Программаның максаттары һәм бурыстары.....	6
1.1.2 Программаны әзерләү алымдары һәм принциптары.....	6
1.2. Программаны әзерләү һәм тормошка ашырыу өсөн әһәмиәтле характеристикалар.....	7
1.2.1. Ойошма тураһында кыскаса мәғлүмәт.....	8
1.2.2. Тәрбиәләнеүселәрҙең һәм уларҙың ғаиләләренәң контингенты тураһында мәғлүмәт.....	8
1.2.3. Балаларҙың йәш буйынса үсеш статистикаһы.....	8
1.3. Программаны тормошка ашырыуың планлаштырылған һөҙөмтәләре.....	8
1.4. Планлаштырылған һөҙөмтәләргә өлгәшеүҙе педагогик диагностикалау.....	8
<i>БЕЛЕМ – ТӘРБИӘ БИРЕҮ ЭШЕНДӘ КАТНАШЫУСЫЛА ТАРАФЫНАН ҒАЙЛАП АЛЫНҒАН ӨЛӨШ.....</i>	<i>10</i>
II. ЙӨКМӨТКЕЛЕ БҮЛЕК.....	13
МОТЛАК ӨЛӨШ.....	13
2.1. Белем биреү өлкәһендә күрһәтелгән балаларҙың үсеш йүнәлештәренә ярашлы мәғариф эшмәкәрлегә һүрәтләмәһе.....	13
2.1.1. Социаль-коммуникатив үсеш.....	13
2.1.2. Тирә-йүндә танып-белеү үсеше.....	13
2.1.3. Телмәр үсеше.....	14
2.1.4. Художество-эстетик үсеш.....	15
2.1 5. Физик үсеш.....	15
2.2. Программаның вариатив формалары, алымдары, ысулдары һәм уны тормошка ашырыу саралары.....	16
2.3. Төрлө төр һәм мәзәни тәжрибәләрҙең белем биреү эшмәкәрлегә үзенсәлектәре.....	16

2.4. Балалар башланғысына ярзам итеү йүнәлештәре һәм ысулдары.....	16
2.5. Педагогтар коллективы һәм укыусыларзың ғайләләре араһында үз-ара килешеп эш итеү үзенсәлектәре.....	16
2.6. Коррекция-үстәреү эшенең йүнәлештәре һәм бурыстары.....	16
2.6.1. Адреслы психологик ярзам күрһәтеү һәм психологик-педагогик озатыу программаларына индереү өсөн максатлы укыусыларзың категориялары.....	16
2.6.2. Коррекциялаусы-үстәреүсе эш йөкмәткеһе.....	16
2.7. МББО-ның тәрбиә биреү программаһы.....	16
2.7.1. Тәрбиә биреү программаһының максатлы бүлегә.....	16
2.7.2. Тәрбиә биреү программаһының йөкмәткеһе өлөшө.....	16
2.7.3. Тәрбиә биреү программаһының ойоштороу бүлегә.....	20
<i>БЕЛЕМ – ТӘРБИӘ БИРЕҮ ЭШЕНДӘ КАТНАШЫУСЫЛАР ТАРАФЫНАН ҺАЙЛАП АЛЫНҒАН ӨЛӨШ.....</i>	21
III. ОЙОШТОРОУ БҮЛЕГЕ.....	23
МОТЛАК ӨЛӨШ.....	23
3.1. Программаны тормошқа ашырыузың психологик-педагогик шарттары.....	23
3.2. Программаны тормошқа ашырыузы матди-техник яктан тәьмин итеү.....	24
3.3. Үсәшеүсе предмет-киңлек мөхитен ойоштороу үзенсәлектәре.....	27
3.4. Укытыу һәм тәрбиә биреү өсөн методик материалдар һәм саралар менән тәьмин ителәү.....	27
3.5. Көн режимы һәм көн тәртибе	27
3.6. Тәрбиәүи эштәрҙең календарь планы (традицион вакиғалар, байрамдар, саралар).....	30
<i>БЕЛЕМ – ТӘРБИӘ БИРЕҮ ЭШЕНДӘ КАТНАШЫУСЫЛАР ТАРАФЫНАН ҺАЙЛАП АЛЫНҒАН ӨЛӨШ.....</i>	31
IV. КЫҢКАСА ПРЕЗЕНТАЦИЯЛАУ.....	33
4.1. Дөйөм мәғлүмәт.....	34
4.2. Ойошманың программаһы йүнәлтелгән балаларзың йәш буйынса һәм башка категориялары.....	34
4.3. Белем биреү мөнәсәбәттәрендә катнашыусылар төзөгән өлөштө характерлай.....	34
4.4. Педагогия коллективының балалар ғайләләре менән үз-ара йоғонто яһау статистикаһы.....	34

ИНЕШ

Кыскартмалар

МББ – мәктәпкәсә белем биреү.

МББО (мәктәпкәсә белем биреү ойошмалары)– Мәғариф эшмәкәрлеген алып барған ойошмалар (бөтә милек формаһындағы) - белем биреү ойошмалары, шулай ук мәктәпкәсә белем биреү программаларын ғәмәлгә ашырған һәм балаларҙы тәрбиәләгән ойошмалар

КУЭ – коррекция-үстөрөү эше.

ҺМС – һаулыҡ мөмкинлектәре сикләнгән.

МББИ – махсус белем биреү ихтияжы.

Парциаль программа - ошо белем биреү ойошмаһында тормошҡа ашырылған тәғәйен парциаль программа.

Педагог - педагогик хеҙмәткәр - белем биреү эшмәкәрлеген тормошҡа ашырыусы ойошма менән хеҙмәт, эш мөнәсәбәттәрендә торған һәм уҡытыу , уҡыусыларҙы тәрбиәләү һәм (йәки) белем биреү эшмәкәрлеген ойоштороу буйынса бурыстарҙы башкарган физик шәхес .

ПМПК - Психологик-медици-педагогик комиссия.

ППк – Психологик-педагогик консилиум.

Программа - белем биреү эшмәкәрлеген тормошҡа ашырыусы һәм мәктәпкәсә белем биреү программаларын тормошҡа ашырыусы ойошмала әҙерләнгән мәктәпкәсә белем биреү программаһы.

Тәрбиә биреү программаһы - Федераль тәрбиә биреү программаһы.

Ата-әсәләр - сабыйзар, иртә һәм мәктәпкәсә йәштәге балаларҙың ата-әсәләре (законлы вәкилдәре).

ҮПКМ – Үстөрөүсе предмет-киңлек мөхите.

СанКҺН – санитария кағиҙәләре һәм нормалар.

УМК – уҡытыу-методика комплекты.

МББФДМС – Мәктәпкәсә белем биреү федераль дәүләт мәғариф стандарты.

Федераль программа – Мәктәпкәсә белем биреү федераль программаһы.

Программаны ғәмәлгә ашырыуың норматив-хокуки базаһы

Иске Хәлил ауылы төп дөйөм белем биреү мәктәбе мәктәпкәсә белем биреү программаһы мәктәпкәсә белем биреү федераль дәүләт мәғариф стандартына ярашлы эшләнде. Рәсәй Мәғариф һәм фән министрлығының 17.10.2013-сә 1155-сә бойороғо (уртаса 8.11.2022) һәм Рәсәй Федерацияһы Мәғариф министрлығының 1028-сә бойороғо (артабан - ФББП МББ) менән раҫланған Мәктәпкәсә белем биреү федераль программаһы.

Белем биреү программаһы түбәндәгеләрҙе иҫәпкә алып әзерләнған:

1. 2012 йылдың 29 декабрендәге 273-ФЗ һанлы «Рәсәй Федерацияһында мәғариф тураһында»ғы Федераль закон (1922 йылдың 29 декабрендәге урталыкта).

2. СанПиН 1.2.3685-21 «Рәсәй Федерацияһының 2021 йылдың 28 ғинуарындағы 2-сә баш дәүләт санитар табибы карары менән раҫланған именлекте һәм (йәки) кеше өсөн йәшәү мөхите факторҙарын тәмин итеүгә демографик нормативтар һәм талаптар» ҡитабы.

3. СанПиН 2.4.3648-20 2020 йылдың 28 сентябрендәге Рәсәй Федерацияһының баш дәүләт санитар табибы карары менән раҫланған «Балаларҙы һәм йәштәрҙе тәрбиәләү һәм уҡытыу, ял итеү һәм һауыҡтырыу ойошмаларына санитар-эпидемиологик талаптар»;

4. СанПиН 2.3/2.4.3590-20 «Халықтың йәмәғәт тукланыуын ойоштороуға санитар-эпидемиологик талаптар» Рәсәй Федерацияһы баш дәүләт санитар табибының 2020 йылдың 27 октябрендәге 32-сә карары менән раҫланған.

5. Рәсәй Мәғариф министрлығының 2020 йылдың 31 июлендәге 373-сә «Төп дөйөм белем биреү программалары - мәктәпкәсә белем биреү программалары буйынса мәғариф эшмәкәрлеген ойоштороу һәм тормошҡа ашырыу тәртибен раҫлау тураһында» ҡыраҙы (реж. 01.12.2022 йыл).

I. БИЛДӘЛӘНГӘН МАКСАТТАР БҮЛЕГЕ

МОТЛАК ӨЛӨШ

1.1. Аңлатма языу

Максат - Рәсәй халкының рухи-әхлаки киммәттәре, тарихи һәм милли-мәзәни традициялар нигезендә йәш һәм шәхси үзенсәлектәрен иҗәпкә алып, мәктәпкәсә балалык осоронда баланы төрлө яклап үстәреү (п. 14.1. ФББП МББ).

1.1.1. Программаның максаттары һәм бурыстары

Программаның бурыстары:

1. Мәктәпкәсә белем биреү Рәсәй Федерацияһы өсөн берзәм йөкмәткәһен һәм мәктәпкәсә белем биреү мәғариф программаһын үзләштерәүҙең планлаштырылған һөҙөмтәләрен тәьмин итеү.

2. Балаларҙы Рәсәй халкының төп киммәттәренә ылыҡтырыу - кешенең тормошо, дәрәжәһе, хокуктары һәм азатлығы, илһөйәрлек, граждандыҡ, юғары әхлаки идеалдар, ныҡлы ғаилә, ижади хезмәт, матди яктан өстөнлөк, кешелеклелек, ғәзеллек, коллективизм, бер-береңә ярзам итеү һәм бер-береңә ярзам итеү, быуындарҙың үз-ара мөнәсәбәтен формалаштырыуҙың тарихи хәтерә һәм күсәгилешлелеге; Рәсәй халыктарының берзәмлегенә һәм күсәгилешлелеге буйынса шарттар булдырыу.

3. Йәш һәм шәхси үсеш үзенсәлектәрен иҗәпкә алыу нигезендә белем биреү эшмәкәрлеген тотуҙы төзөү (структуралау).

4. Мәктәпкәсә йәштәге бөтә балалар өсөн дә белем һәм шәхси мөмкинлектәрҙең төрлөлөгөн иҗәпкә алып белем алыу өсөн шарттар булдырыу.

5. Балаларҙың физик һәм психик һаулығын, шул иҗәптән уларҙың эмоциональ именлеген һаҡлау һәм нығытыу.

6. Баланың физик, шәхси, әхлаки сифаттарын һәм ватансылыҡ нигеҙҙәрен, интеллектуаль һәм художество-ижади һәләттәрен, уның башланғыстарын, үзаллылығын һәм яуаплылығын үстәреүҙе тәьмин итеү.

7. Ғаиләгә психологик-педагогик ярзам күрһәтеү һәм балаларҙы тәрбиәләү, уҡытыу һәм үстәреү, уларҙың һаулығын һаҡлау һәм нығытыу, уларҙың именлеген тәьмин итеү мәсьәләләрендә ата-әсәләргә (законлы вәкилдәргә) компетентлығын арттырыу.

8. Балаларға үсеш кимәлен, уңышлы үзләштерәү өсөн кәрәкле һәм етерлек кимәлдә үсеште тамамлау этабында ярзам итеү (п.14.2. ФББП МББ).

1.1.2. Программаны әзерләү алымдары һәм принциптары

Белем биреү программаһы 7 йәшкә тиклемге балаларҙы уҡытыуға һәм тәрбиәләүгә йүнәлтелгән, уларҙы берзәм белем биреү процесында берләштерәүҙе күз уңында тоты, мәғариф мөнәсәбәттәренә төрлө субъекттары менән үз-ара эш итеүҙе күз уңында тоты, түбәндәге принциптарҙы иҗәпкә алып ғәмәлгә ашырыла:

- барлыҡ бала сәк этаптарында (иртә һәм мәктәпкәсә йәштәге) бала табыу, балалар үсешә этаптарын байытыу (амплификация);

- һәр баланың шәхси үзенсәлектәренә таянып, белем биреү эшмәкәрлеген төзөү, бала тәрбиәләүҙә әүземләшә, мәғариф субъектына әүерелә;

- балаларға һәм ата-әсәләргә (законлы вәкилдәргә), сабыйзар, иртә һәм мәктәпкәсә йәштәге балаларҙы, шулай уҡ педагогик хезмәткәрҙәргә (артабан өлкәндәр) тәрбиәләүҙә катнашкан бәлиғ булмаған ғаилә ағзаларына булышлыҡ итеү һәм уларҙың хезмәттәшлеге;

- Баланы мәғариф мөнәсәбәттәрендә тулы киммәтле катнашыусы (субъект) тип таныу;

- төрлө эшмәкәрлек төрҙәрендә сабыйҙың кызыкһыныуын һәм танып белеү эшмәкәрлеген формалаштырыу;

- мәктәпкәсә белем биреүзең йәш буйынса адекватлығы (шарттарзың, талаптарзың, йәш буйынса алымдарзың һәм үсеш үзенсәлектәренә тап килеүе);
- балаларзың этномәзәни үсеш хәлен иҫәпкә алыу (п.14.3. ФББП МББ).

1.2. Программаны әзерләү һәм тормошка ашырыу өсөн әһәмиәтле характеристикалар

1.2.1. Ойошма тураһында кыскаса мәғлүмәт

Ойошманың тулы исеме: БАШКОРТОСТАН РЕСПУБЛИКАҢЫ ДЫУАН РАЙОНЫ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ МӘСӘҒҮТ АУЫЛЫ ЛИЦЕЙЫНЫҢ МУНИЦИПАЛЬ БЮДЖЕТЛЫ ДӨЙӨМ БЕЛЕМ БИРЕҮ УЧРЕЖДЕНИЕҢЫ ФИЛИАЛЫ ИҢКЕ ХӘЛИЛ АУЫЛЫ ТӨП ДӨЙӨМ БЕЛЕМ БИРЕҮ МӘКТӘБЕ

Ойошманың кыска атамаһы: ИҢКЕ ХӘЛИЛ АУЫЛЫ ТӨП ДӨЙӨМ БЕЛЕМ БИРЕҮ МӘКТӘБЕ

Ойоштороусыһы: Башкортостан Республиканың Дыуан районы хакимиәте

Етәксеһе: директор А.Л.Неустроев

Белем биреү эшмәкәрлеген гәмәлгә ашырыуға лицензия: 2012 йылдың 31 ғинуарындағы 02-се серия № 002425

Эш режимы: көн һайын иртәнге сәғәт 8-зән киске 5-кә тиклем, ял көндәре: шәмбе, йәкшәмбе, Рәсәй Федерацияһы кануниәте менән билдәләнгән байрам көндәре.

Ойошманың юридик адресы: 452530, Башкортостан Республикаһы, Дыуан районы, Мәсәғүт ауылы, Партизан урамы, 24.

Ойошманың фактик адресы: 452535, Башкортостан Республикаһы, Дыуан районы, ИҢке Хәлил ауылы, Үзәк урамы, 27.

Ойошманың бәйләнеш телефоны: +7(34798) 3-53-36

Ойошманың электрон почтаһы адресы: 052_shalilovo@mail.ru

Ойошма сайтының адресы: <https://shalilovo.02edu.ru/>

Ойошманың кадрзар составы тураһында мәғлүмәт: тәрбиәселәр - 1 кеше, 1,25 ставка; музыкаль етәксе - бер үк вақытта 1 кеше, 0,25 ставка.

Дәүләт-йәмәғәт идара итеү органдары тураһында мәғлүмәт: педагогик совет, дөйөм ата-әсәләр йыйылышы, хезмәткәрзәрзең дөйөм йыйылышы.

МББО балалар өсөн белем биреү ихтыяжын тәьмин итә:

Төркөмдәр һаны: 1

Төрлө йәштәге төркөмдәрзең һаны: 1

Төркөмдәрзең йүнәлеше тураһында мәғлүмәт:

Дөйөм үстереүсе төркөмдәр һаны: 1

Эш режимы һәм төркөмдәр һаны:

1.2.2 Тәрбиәләнеүселәрзең һәм уларзың ғаиләләренең контингенты тураһында мәғлүмәт

ИҢке Хәлил ауылы төп дөйөм белем биреү мәктәбе төрлө йәштәге төркөмө укыусыларының ғаиләләре түбәндәге характеристикаларзан тора:

Тәрбиәләнеүселәре: 21 кеше

Шул иҫәптән:

Малайзар һаны: 10 кеше

Кыззар һаны: 11 кеше

Тулы ғаиләләр һаны: 20 кеше

Тулы булмаған ғаиләләр һаны: 1 кеше

1 балалы ғаиләләр һаны: 3 кеше

2 балалы ғаиләләр һаны: 4 кеше

Күп балалы ғаиләләр һаны: 14 кеше

Программала балалар, ата-әсәләр (законлы вәкилдәр), укытыусылар, социаль партнерлар катнаша.

Иске Хәлил ауылы төп дөйөм белем биреү мәктәбе һәм тәрбиәләнеүселәрҙең ата-әсәләре (законлы вәкилдәре) араһындағы үз-ара мөнәсәбәттәр килешеү менән көйләнә.

1.2.3. Балаларҙың йәш буйынса үсеш статистикаһы

1.3. Программаны тормошҡа ашырыуҙың планлаштырылған һөҙөмтәләре

Программаны үзләштереүҙең яҡынса һөҙөмтәләре

МББФДМС-на ярашлы мәктәпкәсә йәш спецификаһы һәм МББ-ҙең системалы үзенсәлектәре мәктәпкәсә йәштәге баланан тәғәйен белем биреү казаныштары талап итә. Шуға күрә Программаны үзләштереүҙең яҡынса һөҙөмтәләре төрлө йәш этаптарында һәм балалар баксаларының тамамланыуына мәктәпкәсә йәштәге баланың казаныштарына йәш характеристикаһы булып тора.

Билдәләнгән йәш ориентирҙары шартлы характерға эйә, был баланың күзалланған һөҙөмтәләргә ирешеү өсөн киң йәш диапазонын күз уңында тотта. Был бала сакта, айырыуса кискен осорҙа, балаларҙың тотороҡһоҙлоғо, гетерохронлығы һәм психик үсешенә индивидуаль тизлегә менән бәйле. Ошо сәбәпле бала күзалланған һөҙөмтәләргә билдәләнгән йәш характеристикаларын иртәрәк йәки һуңыраҡ бирелгән йәш ориентирҙарын күрһәтә ала.

Психик үсештә һәм белем биреү программаһын үзләштереүҙең төрлө шарттарын юғары шәхси күзлектән күрһәтеү сәбәпле, балаларҙың бер йәшә балаларҙың казаныштарға булыуы мөмкин. Бүленгән айырмалар баланың балалар мәғариф программаһын үзләштереүгә кыйынлыҡтары тип асыкланмаһка һәм уны тейешле максатлы төркөмгә индереүгә күз уңында тотмаһка тейеш.

Йәш төркөмдәрендә Программаны тормошҡа ашырыу һөҙөмтәләре планлаштырыла:

1.4. Планлаштырылған һөҙөмтәләргә өлгәшеүгә педагогик диагностикалау

п.16. ФББП МББ

Планлаштырылған һөҙөмтәләргә казаныштарын педагогик диагностикалау баланың һәләтен, кызыкһыныуҙарын, өстөнлөктәрен, кытыршылыҡтарын, шәхси үзенсәлектәрен, өлкәндәр һәм тиҫтерҙәре менән үз-ара эш итеү ысулдарын өйрәнеүгә йүнәлтелгән. Ул баланың үсеш үзенсәлектәрен һәм динамикаһын асыҡларға, алынған мәғлүмәттәр нигеҙендә белем биреү программаһын үзләштереүҙең шәхси мәғариф маршруттарын төзөргә, белем биреү эшмәкәрлеген планлаштырыуға, карауға һәм ойштороуға ваҡытында үзгәрештәр индерергә мөмкинлек бирә.

Планлаштырылған белем биреү һөҙөмтәләренә өлгәшеү педагогик диагностикаһының үзенсәлектәлегә МББФДМС-һының киләһе талаптарына бәйле:

- Балалар мәғариф учреждениеһының төп белем биреү программаһын үзләштереүҙең яҡынса һөҙөмтәләре ДО-ның максатлы йүнәлештәре буларак бирелгән һәм мәктәпкәсә белем биреүҙең төрлө этаптарында бала казаныштарының социаль-норматив йәш характеристикаларын күрһәтә;
- максатлы ориентирҙар туранан-тура баһаланмаһка тейеш, шул иҫәптән педагогик диагностика (мониторинг) рәүешендә лә, һәм балаларҙың реаль казаныштары менән формаль сағыштырыу өсөн нигеҙ булып тормай;

- Программаны үзлөштөрөү укыгусылар өсөн вакытлыса аттестация һәм йомғаклау аттестацияһын үткөрөүгә кағылмай.

Был положениелар педагогик диагностикаһың мәктәпкәсә йәштәге балаларҙың индивидуаль үсешенә йүнәлтелгән булыуын билдәләй, уның нигеҙендә педагогик эштәрҙең һөҙөмтәһегә билдәләнгән һәм уларҙы артабан планлаштырыу тормошқа ашырыла.

Педагогтар диагностикаһы (мониторинг) һөҙөмтәһә түбәндәге белем биреү мәсьәләләрен хәл итеү өсөн генә файҙаланыла ала:

1. Белем биреүгә тикшереү (шул иҫәптән балаға ярҙам итеү, уның белем биреү траекторияһын төҙөү йәки уның үсеш үҙенсәлектәрен профессиональ коррекциялау).

2. Балалар төркөмө менән эшләүгә оптималлаштырыу.

Программаны тормошқа ашырғанда балаларҙың шәхси үсешенә баһа биреүгә ихтимал. Бындай баһалауҙы педагогик диагностика сиктәрендә педагогик хеҙмәткәр әҙерләй (педагогик эшмәкәрлек һөҙөмтәһегә баһалауға бәйле мәктәпкәсә йәштәге балаларҙың индивидуаль үсешен баһалау һәм уларҙы артабан планлаштырыу нигеҙендә яткан).

Ойошманың педагогик диагностика үткәреү үҙенсәһегә: йылына 2 тапкыр

Балаларҙың индивидуаль үсешен педагогик диагностикалауҙы ойошма укытыусылары аз рәһмиләштерелгән диагностикалау алымдары нигеҙендә үткәрә:

Педагог диагностикаһы/методи үткәреү формалары: күҙәтеү

Хәл ителгән бурыстар: бала үсешенә индивидуаль үҙенсәлектәре тураһында мәғлүмәт алыу.

Яуаплылар: тәрбиәһеләр

Мәғлүмәттәрҙе теркәү ысулдары: таблицалар тултырыу.

БЕЛЕМ – ТӘРБИӘ БИРЕҮ ЭШЕНДӘ КАТНАШЫУСЫЛАР ТАРАФЫНАН ҖАЙЛАП АЛЫНҖАН ӨЛӨШ

Парциаль программа "БАШКОРТОСТАН – ТЫУҖАН ИЛЕМ" мәктәпкәсә йәштәге балалар өсөн Башкортостан Республикаһын өйрәнәү программаһы."

Парциаль программаның авторзаре: Ф.Ғ. Азнабаева, Г.Ш. Әлбәкова, Ә.Р. Буранбаева, К.Ф. Мортаева

Парциаль программа менән танышырға мөмкин булған мәғлүмәттәр:
<https://shalilovo.02edu.ru/>

Парциаль программа түбәндәге төркөмдәрзә тормошка ашырыласак:

- 3 йәштән 7йәшкәсә балалар төркөмөндә; төркөмдөң йүнәлешә - дөйөм үстәрәү;

"БАШКОРТОСТАН – ТЫУҖАН ИЛЕМ" мәктәпкәсә йәштәге балалар өсөн Башкортостан Республикаһын өйрәнәү программаһы тулы күләмдә тормошка ашырыла.

1.1.Максаты һәм Парциаль программаны тормошка ашырыу бурысы мәктәпкәсә йәштәге балалар ойошмаһында Башкортостан Республикаһының милли-мәзәни, климатик, социаль-иктисад шарттары менән таныштырып, төбәк милли мәзәниәте иамырзареына йәлеп итеү.

Бурыстары:

- балала Ватанына, еренә, халкына һәм үзенәң якындареына хөрмәт, һөйөү тойғоһо формалаштырыу;

- төбәктә йәшәгән үз миллиәте мәзәниәте, ғөрөф-ғәзәттәрәнә, йолалареына ихтирам үстәрәү, балала кешелек киммәттәрә, изгелек, дөрөслөк, ғорурлык, игтибарлык, хәстәрлек, толерантлык, илһөйәрлек сифаттарың тәрбиәләү;

- тыуған яктың тәбиғәте, тарихы тураһында күберәк мәғлүмәт алырға ынтылыш һәм уның матурлығың, хозурлығың аңлай, күрә белеүзә үстәрәү;

Баланың үсешән, һаулығың һаклау, нығытыу мәсьәләләре буйынса ата-әсәләрзәң психологик-педагогик белемен күтәрәүзә ыңғай ғайлә тәжрибәһән кулланыу;

- башланғыс дөйөм һәм мәктәпкәсә белем бирәүзәң максат, бурыстарының күсәгилешлегән тәьмин итеү.

1.2. Парциаль программаны әзерләү принциптары һәм алымдары Максатлы бүлектәң 5-7 битендә

1.3. Парциаль программаның характеристикаһы, эшләү һәм тормошка ашырыу өсөн әһәмиәтлеләр, шул иҫәптән балаларзың үсеш үзенсәлектәрәнә характеристикалар 6-86-сы биттә бирелгән

1.4. Планлаштырылған һөзөмтәләр (максатлы ориентирзәр).

Мәктәпкәсә йәштәге баланың программаны үзләштерәүе буйынса планлаштырылған һөзөмтә Ғе йәшлек бала: - үзә, үзенәң енесә, кешеләр араһындағы гендер айырмалыктарың айыра, ғайлә ағзалареына һәм үзенә, миллиәтенә һәм республикала йәшәгән башка миллиәт кешеләрәнә, уларзың ғөрөф-ғәзәттәрәнә, йолалареына ихтирам менән карай - Рәсәй, Башкортостан Республикаһы ағзаһы булыуың, үзәңнең, бурыстарың һәм хокуктарың белә - Башкорт халкының тарихы, мәзәниәте, сәнғәте, милли батырзареы, күренекле кешеләрә менән кызыкһына - Башкорттарзың һәм башка халыктарзың бизәү-кулланма сәнғәтен һәм мәзәниәтен, рәссамдар һәм уларзың эштәрән, уларзың, эштәрән, балалар китаптарың бизәүсә – иллюстраторзареы таный. Төрлө миллиәтхалыктарының кейемендәге, көнкүреш әйберзәрәндәге бизәктәрзә айыра, әйберзәрзә дөрөс итеп атай - үз теләндә фекерән, теләктәрән аңлата,

тистәрзәре һәм өлкәндәр менән аралаша, һораузарға тулы, анык яуап бирә, башкорт халкының ауыз-тел ижады, нәфис әзәбиәт төрзәрен айыра - үз һаулығын һаклау һәм нығытыу, сәләмәт йәшәү рәүешә күнекмәләрен, әзәп-һигиена һағизәләрен үтәй - уйында үз ролен сюжет йүнәләше буфынса башкара, уйын һағизәләрен һаклай, тистәрзәренә һәм уйын һөзөмтәһенә һаһа бирергә ынтыла - -башкорт халык уйындарында, ярыш-һәйгеләрзә теләк менән катнаша.

«Минәң менән һүрәтлә» («Рисуй с мной») исемле парциаль программа

Парциаль программаның авторы (ы): Дудко Е. А.

Парциаль программа менән танышырға мөмкин булған мәғлүмәттәр:
<https://shalilovo.02edu.ru/>

Парциаль программа түбәндәге төркөмдәрзә ғәмәлгә ашырыласак:

- Балаларзың төрлө йәштәге кесе төркөмөндә; төркөмдөң йүнәләше - дөйөм үстәрәү; балаларзың йәше: 1-3 йәш

«Минәң менән һүрәтлә» тулы күләмдә тормошқа ашырыла.

1.1. Максаты һәм Парциаль программаны тормошқа ашырыу бурысы

Программаның максаты - һудожестволы-әстетик үсеш һәм һынлы эшмәкәрлек ярҙамында бәләкәй балаларзың төрлө яклы үсешә, шулай ук элементар һынлы оҫталыкты һәм оҫталыкты үстәрәү.

Төп бурыстары: 1. Әлмәлә һәм һүрәт төшөрөүзә элементар һынлы оҫталыктың үсешә, әйберзәрзәң төсә һәм формаһы, буяузарзың үзенсәлектәрә, кәләмдәр һәм пластик массалар тураһында башланғыс белемдәң формалашыуы. 2. Иң ябай һудожестволы образ булдырыу өсөн төрлө һудожество материалдары менән балалар эксперименты өсөн шарттарзы ойоштороу. 3. Балаларзы төрлө һудожестволы тасуирлау саралары (биш, һызат, нөктә, мисәт) менән таныштырыу.

1.2. Парциаль программаны әзерләү принциптары һәм алымдары Максатлы бүлектәң 9-12 битендә

1.3. Парциаль программаның характеристикаһы, эшләү һәм тормошқа ашырыу өсөн әһәмиәтлеләр, шул иҫәптән балаларзың үсеш үзенсәлектәрәнә характеристикалар 10-13-сә биттә бирелгән

1.4. Планлаштырылған һөзөмтәләр (максатлы ориентирзар).

«Минәң менән һүрәтлә» («Рисуй с мной») исемле парциаль программаның планлаштырылған һөзөмтәләрә (максатлы ориентирзары) 12-13 биттәрзә бирелгән.

**"Мәктәпкәсә белем бирәү учреждениеларында
рус телен өйрәнәү буйынса парциаль программа"**

Авторзары: Давлетбаева Р.Г., Азнабаева Ф.Г., Харисова Я.С., Кагарманова Ф.

Парциаль программа менән танышырға мөмкин булған мәғлүмәттәр: «Бала сак» Башкорт балалар баксаһында һәм төркөмдәрәндә мәктәпкәсә белем бирәү буйынса өлгә программаһында

Парциаль программа түбәндәге төркөмдәрзә ғәмәлгә ашырыласак:

**- төрлө йәштәге балалар төркөмөндә; төркөмдөң йүнәләше
- Дөйөм үстәрәү; балаларзың йәше: 5-7**

"Мәктәпкәсә белем бирәү учреждениеларында рус телен өйрәнәү буйынса парциаль программа"тулы күләмдә тормошқа ашырыла.

1.1. Максаты һәм Парциаль программаны тормошқа ашырыу бурысы

Программаның максаты - балалар баксаларында рус телен уҡытыу - балаларзың үз фекерен үстәрәү һәм шәхес буларак мәктәпкәсә белем бирәү менән бергә һөйләшәү телмәрән үстәрәү

Рус теленә мәктәпкәсә йәштәге балаларзы укытыу бурысы: һүз составындағы бөтә өндәрзең һәм тауыштарзың дөрөс әйтелешен, телмәрзең өгөтләү һәм интонация күнекмәләрен формалаштырыу; - ярашлы уйын шарттары аша лексик күләмде тәмин итеү; - балаларзы рус телен өйрәнүзең ошо этабы өсөн тәғәйенләнгән грамматик формалары менән таныштырыу; һораузарға яуап биреү һәм һораузарға яуап биреү, һораузарға яуап биреү һәм һораузарға яуап биреү.

1.2. Парциаль программаны әзерләү принциптары һәм алымдары Максатлы бүлектә 594 битендә

1.3. Парциаль программаның характеристикаһы, эшләү һәм тормозка ашырыу өсөн әһәмиәтлеләр, шул иҗәптән балаларзың үсеш үзенсәлектәренә характеристикалар 295 биттә бирелгән

1.4. Планлаштырылған һөзөмтәләр (максатлы ориентирлар).

"Мәктәпкәсә беләм биреү учреждениеларының башкорт балалар баксаларында рус телен өйрәнү буйынса рәсми программа" буйынса планлаштырылған һөзөмтәләр:

Сығарылыш укыусыһының маһирлығын һәм оҫталығына булған талаптар: 1) рус теленә бөтә тауыштарын айырым да, һүзәр составында ла һөйләргә; 2) ғәмәли телмәрзә 900-гә яқын һүз кулланыу; 3) дөрөс булған интонация һәм басым менән фразалар һәм тәкдимдәр төзөү; 4) ырыу, һан, килеш, хөрәфәттәр, хөрәфәттәр, хөрәфәттәр, көплөктәр, эскә, эскә, эскә, эскә, уй-хыялдарға айырма; ата-әсә һәм хөрәфәттәргә урын эсеү; асык йөз менән, дөрөс һәм кире яуаптар биреп, уны бирешеү; 5) рус телен аңлау, мөһим билдәләргә күрһәтеп, предметты (күрһәтеүзәрзе, хәлдә) элементар тасуирлама биреү; 6) үзең, ғаилә, дуҫтар, уйындар һәм уйынсықтар, хайуандар, эшмәкәрлеге, таныш әзәби әсәрзәр тураһында һөйләргә; 7) неэквивалент лексика менән танышыу аша рус һәм башкорт халқының мәзәниәтен белергә; 8) Башкортостан Республикаһының һәм Рәсәй Федерацияһының милли символдарын белергә.

II. ЙӨКМӨТКЕЛЕ БҮЛЕК МОТЛАК ӨЛӨШ

2.1. Белем биреү өлкәһендә күрһәтелгән балаларҙың үсеш йүнәлештәренә ярашлы мәғариф эшмәкәрлегә һүрәтләмәһе:

п.17 ФББП МББ,

п.1.1.11. Мәктәпкәсә белем биреү федераль мәғариф программаһын тормошҡа ашырыу буйынса методик тәкдимдәр.

2.1.1. Социаль-коммуникатив үсеш

“Социаль-коммуникатив үсеш” мәғариф өлкәһе сиктәрендә балаларҙы "Тыуған ил", "Тәбиғәт", "Ғаилә", "Кеше", "Тормош", "Шәфҡәтлелек", "Изгелек", "Дуҫлыҡ", "Хезмәт" кеүек киммәттәргә ылыҡтыруға йүнәлтелгән. (п.18.8. ФББП МББ).

Укыу эсбаптары (дәрес эсбаптары, укытыу-методик эсбаптар, укыу эсбаптары, эш дәфтәрҙәре, хрестоматиялар, укыу комплекттары һ.б.) был өлкәләге ойошмаларҙа кулланыласак:

- Азнабаева Ф.Г. Мин – шәхес.-Уфа, Китап,2011.
- Азнабаева Ф.Ф. Обучаем развивая. – Уфа, 2004.
- Галанова Т.В. Развивающие игры с малышами до 3 лет. Ярославль, 2002.
- Кузнецова А. Лучшие развивающие игры. – М., 2008.
- Михайленко Н.Я. Организация сюжетной игры в детском саду: пособие для воспитателя / Н.Я. Михайленко, Н.А. Короткова. – М.: ЛИНКА-ПРЕСС, 2009.
- Алешине Н.В. Патриотическое воспитание дошкольников.- М.: ЦГЛ, 2004.
- Белая К.Ю., Кондрыкинская Л.А. Патриотическое воспитание. (Учебно-методическое пособие). – М.: Элли-Кулиц, 2002.
- Козлова С.А. Мой мир: Приобщение ребенка к социальному миру. – М.: «ЛИНКА-ПРЕСС», 2000.
- Кондрыкинская Л.А. Занятия по патриотическому воспитанию в детском саду. – М.: ТЦ Сфера, 2010.
- Шорыгина Т.А. Беседы о правах ребенка. – М., 2007.
- Основы безопасности детей дошкольного возраста. / Н.Н. Авдеева, О.Л. Князева, Р.Б. Стеркина. М.: Просвещение, 2007.
- Белая К.Ю., Зимонина В.Н. Как обеспечить безопасность дошкольников: конспекты занятий по основам безопасности детей дошкольного возраста. – М., 2000.
- Хромцова Т.Г. Воспитание безопасного поведения дошкольников в быту. Учебное пособие. - М.: Педагогическое общество России, 2005.
- Улашенко Н.Б. Правила дорожного движения. Нестандартные занятия. Подготовительная группа. – Волгоград: ИТД «Корифей», 2010.
- Саулина Т.Ф. Три сигнала светофора: Ознакомление дошкольников с правилами дорожного движения: Для работы с детьми 3-7 лет.- М.: Мозаика-Синтез, 2008.
- Правила дорожного движения для детей дошкольного возраста /Сост. Н.А.Извекова, А.Ф. Медведева и др.; Под ред. Е.А.Романовой, А.Б.Малюшкина. - М.: ТЦ Сфера, 2007.
- Авдеева Н.Н., Князева Н.Л., Стеркина Р.Б. Безопасность: Учебное пособие по основам безопасности жизнедеятельности старшего дошкольного возраста. – СПб.: «ДЕТСТВО-ПРЕСС», 2007.
- Шорыгина Т.А. Осторожные сказки: Безопасность для малышей. – М.: Книголюб, 2004.

2.1.2. Тирә-йүнде танып-белеү үсеше

Мәғариф өлкәһе сиктәрәндә тәрбиәләүсең дәйөм бурыстары балаларҙы «Кеше», «Ғайлә», «Белем», «Тыуған ил» һәм «Тәбиғәт» киммәттәрәненә ылыҡтырыуға йүнәлтелгән (п.19.8. ФББП МББ).

Уҡыу әсбаптары (дәрәс әсбаптары, уҡытыу-методик әсбаптар, уҡыу әсбаптары, эш дәфтәрҙәрә, хрестоматиялар, уҡыу комплекттары һ.б.) был өлкәләгә ойошмаларҙа кулланыласак:

- Азнабаева Ф.Г., Шафикова Г.Р. «Тәбиғәт һәм кеше». Методик кулланма .- Уфа: Китап ,2012.
- Марченко Л.И. Комплексное развитие детей в процессе их общения с природой. – Уфа: Китап, 2008.
- Николаева С.Н. Юный эколог. Программа экологического образования в детском саду. – М.: Мозаика-Синтез, 2010.
- Колесникова Е.В. Программа «Математические ступеньки».- М.: ТЦ Сфера, 2007.
- Колесникова Е.В. Математика для детей 4-5 лет. – М., 2007.
- Колесникова Е.В. Математика для детей 6-7 лет. – М., 2007.
- Колесникова Е.В. Математика для дошкольников. 3-4 года. – М., 2000.
- Марченко Л.И. Весна. – Методические рекомендации по комплексному развитию дошкольников в процессе их общения с природой. Уфа, 2008.
- Марченко Л.И. Зима. Методические рекомендации по комплексному развитию дошкольников в процессе их общения с природой. – Уфа, 2008.
- Марченко Л.И. Лето. Методические рекомендации по комплексному развитию дошкольников в процессе их общения с природой. – Уфа, 2008.
- Марченко Л.И. Осень. Методические рекомендации по комплексному развитию дошкольников в процессе их общения с природой. – М., 1996.
- Николаева С.Н. Методика экологического воспитания в детском саду. – М.: Просвещение, 2000.
- Николаева С.Н., Комарова И.А. Сюжетные игры в экологическом воспитании дошкольников. – М.: Издательство «Гном и Д», 2003.
- Рыжова Н.А. Воздух-невидимка. Пособие по экологическому образованию дошкольников. – М.: Линка-Пресс, 1998.
- Смирнова В.В., Банцева Н.И. Тропинка в природу. Экологическое образование в детском саду. – М.: Издательство «Союз», 2003.

2.1.3. Телмәр үсеше

«Телмәр үсеше» мәғариф өлкәһе сиктәрәндә балаларҙы «Мәзәниәт» һәм «Матурлыҡ» киммәттәрәненә ылыҡтырыуға йүнәлтелгән. (п. 20.8. ФББП МББ).

Уҡыу әсбаптары (дәрәс әсбаптары, уҡытыу-методик әсбаптар, уҡыу әсбаптары, эш дәфтәрҙәрә, хрестоматиялар, уҡыу комплекттары һ.б.) был өлкәләгә ойошмаларҙа кулланыласак:

- Азнабаева Ф.Г., Йылыҡбаева Г.Р., Харисова М.Р., Аминева Р.И. Тылсымлы өндәр. Балалар баксаһы тәрбиәсәләре өсөн күргәзмәле-методик кулланма. «Китап»,2012.
- Азнабаева Ф.Г., Йылыҡбаева Г.Р., Нарынбаева А.З. Гөлбостан: Балалар баксаһында телмәр үстөрөү өсөн методик кулланма.-«Китап»,2010.
- Давлетбаева Р.Г., АзнабаеваФ.Г и др. Программа обучения русской разговорной речи в башкирских детских дошкольных образовательных учреждениях.
- Каримова В.Б. Мәктәпкәсә йәштәгә балаларҙы грамотаға әзерләү өсөн методик кулланма.- Мет.пособие,2005
- Азнабаева Ф.Г., Фаизова М.И.Азнабаева Е. Г. Русский язык в национальном дошкольном образовательном учреждении.- «Китап»,2010.
- Е.В. Колесникова, «От слова к звуку», Ювента ,2015.
- Е.В. Колесникова,«Запоминаю буквы»,Ювента, 2016.
- Нищева Н.В. Развитие связной речи. – СПб., 2009.

- Ушакова О.С. Развитие речи детей 3-4 лет. – М., 2008.
- Ушакова О.С., Арушанова А.Г., Струнина Е.М. Придумай слово: Речевые игры и упражнения для дошкольников: Книга для воспитателей детского сада и родителей. – М., үсһз.
- Баландина Г.Ф. Игрушки - перчатки для кукольного театра. – Уфа: Китап, 2004.
- Жукова О. Игры со сказками. – СПб., 2004.
- Книга для чтения в детском саду и дома: 4-5 лет / Сост. В.В. Гербова и др. – М., 2006.
- Книга для чтения в детском саду и дома: 5-7 лет / Сост. В.В. Гербова и др. – М., 2006.
- Хрестоматия для детей старшего дошкольного возраста/ Под ред. В.И.Логиновой.- М.: Просвещение, 1990.
- Хрестоматия для дошкольников 2-4 года /Сост. Н.П.Ильчук и др. М.,99

2.1.4. Художество-эстетик үсеш

"Художество-эстетик үсеш" мәғариф өле сиктәрәндә тәрбиәләүзе дәй бурыстары балаларҙы "Мәҙәниәт" һәм "Матурлыҡ" и ылыҡтыра йүнәлтелгән (п. 21.8. ФББП МББ).

Укыу әсбаптары (дәрәс әсбаптары, укытыу-методик әсбаптар, укыу әсбаптары, эш дәфтәрҙәре, хрестоматиялар, укыу комплекттары һ.б.) был өлкәләге ойшмаларҙа кулланыласак:

- Ғәлиева Ғ.Ғ. Мәктәпкәсә йәштәге балаларҙы башҡорт халқының көнкуреше, үткән тарихы, әҙәбиәте, сәнғәте, мәҙәниәте һәм ғөрөф-ғәҙәттәре менән таныштырыу.
- «Ильһам»: Методическое пособие по художественному развитию дошкольников (3-7 лет)/ под ред. Азнабаевой Ф.Г. – Уфа, 2009.
- Азнабаева Ф.Г. Рисуем фантазируя. Нетрадиционная техника рисования. – Уфа, 2009.
- Комарова Т.С. Изобразительная деятельность в детском саду. М: Просвещение, 1981
- Швайко Г.С. Занятия по изобразительной деятельности. М: ВАЛДОС, 2003
- Молчева А.В. Народное декоративно-прикладное искусство Башкортостана –дошкольникам. Уфа: «Китап», 1995.
- Сауко Т.Н., Буренина А.И. Топ-хлоп, малыши: программа музыкально-ритмического воспитания детей 2-3 лет. – СПб., 2001.
- Ф.Г. Гөбәйзуллина, Безҙең байрамдар, өфө, «Китап», -2004.
- М. Сәлимов, Балалар өсөн йырҙар, өфө, «Китап», -2012
- Буренина А.И. Коммуникативные танцы-игры для детей - С-Пб, 2004
- Буренина А.И. Театр всевозможного. От игры до спектакля. СПб, 2002
- Волоснина Г.А. Аничков мост: вчера, сегодня, завтра. Музыкальные минутки для малышей.- С- Пб, 2006
- Давыдова М.А. Музыкальное воспитание в детском саду.-М., 2006
- Зарецкая Н.В. Веселая карусель, игры, танцы, упражнения 2-4 года.- М., 2004
- И.А.Лыкова Изобразительное искусство в детском саду, « Цветные ладошки»,» Карапуз-дидактика», 2007.
- Зарецкая Н.В. Танцы в детском саду.- М., 2004
- Зарецкая Н.В.Музыкальные сказки для детского сада.- М., 2004
- Корчаловская Н.В., Посевина Г.Д. Праздник каждый день. Ростов н/Д: Феникс, 2002

2.1.5. Физик үсеш

«Физик үсеш» мәғариф өлкәһе сиктәрәндә балаларҙы «Тормош», «Һаулыҡ» киммәттәрәненә ылыҡтырыуға йүнәлтелгән (п. 22.8. ФББП МББ).

Укыу әсбаптары (дәрәс әсбаптары, укытыу-методик әсбаптар, укыу әсбаптары, эш дәфтәрҙәре, хрестоматиялар, укыу комплекттары һ.б.) был өлкәләге ойшмаларҙа кулланыласак:

- Ф.Г.Азнабаева, Д.У.Еникеева, Ф.Г. Яфаева, Хәрәкәттә үсәбез, Балалар баксаһында физик белем биреү эшмәкәрлегә буйынса методик кулланма, «Китап», өфө, 2013
- Л.И. Пензулаева « Физкультурные занятия в детском саду», « Мозаика-синтез», 2012.
- М.А.Фисенко « Физкультура первая и вторая младшие группы» , ИТД « Корифей», 2010.
- С.Е.Голомидова « Физкультура. Нестандартные занятия. Старшая группа», ИТД « Корифей», 2010.

2.2. Программаның вариатив формалары, алымдары, ысулдары һәм уны тормошка ашырыу саралары:

п.23 ФББП МББ

2.3. Төрлө төр һәм мезәни тәҗрибәләргә белем биреү эшмәкәрлегә үзгәртеп:

п.24 ФББП МББ

2.4. Балалар башлангысына ярзам итеү йүнәлештәре һәм ысулдары:

п.25 ФББП МББ

2.5. Педагогтар коллективы һәм укыусылардың ғайләләре араһында үз-ара килешеп эш итеү үзгәртеп:

п.26. ФББП МББ,

6-сы бүлек Мәктәпкәсә йәштәге балалардың ата-әсәләре менән мәктәпкәсә белем биреү ойошмаһын үз-ара эш итеү // Мәктәпкәсә белем биреү федераль белем биреү программаһына ярашлы, мәктәпкәсә белем биреү учреждениеларының мәғариф эшмәкәрлеген планлаштырыу һәм тормошка ашырыу буйынса методик тәкдимдәр. РФ Мәғариф министрлығы, әәһ йыл.

2.6. Коррекция-үстәреү эшенең йүнәлештәре һәм бурыстары: (п. 28. ФББП МББ)

2.6.1. Уларға адреслы психологик ярзам күрһәтеү һәм уларҙы психологик-педагогик озатыу программаларына индәреү өсөн максатлы укыусылардың Категориялары:

п. 27.8. ФББП МББ,

7-се БҮЛЕК. Мәктәпкәсә белем биреү ойошмаһында коррекциялау-үстәреү эшмәкәрлеген ойоштороу // Мәктәпкәсә белем биреү федераль программаһына ярашлы, берекмәнең мәғариф эшмәкәрлеген планлаштырыу һәм тормошка ашырыу буйынса методик тәкдимдәр. РФ Мәғариф министрлығы, әәһ йыл.

Уларға адреслы психологик ярзам күрһәтеү һәм уларҙы психологик-педагогик озатыу программаларына индәреү өсөн максатлы укыусылардың Категориялары:

2.6.2. Коррекциялаусы-үстәреүсә эш йөкмәткеһе:

- диагностика эше (п. 28.1. ФББП МББ);
- КҮЭ (п. 28.2. ФББП МББ);
- консультация эше (п. 28.3. ФББП МББ).

2.7. МББО-ның тәрбиә биреү программаһы

2.7.1. Тәрбиә биреү программаһының максатлы бүлегә:

п.29.2 ФББП МББ

2.7.2. Тәрбиә биреү программаһының йөкмөткәлә өлөшө:

Иске Хәлил ауылы төп дөйөм белем биреү мәктәбе төрлө йәштәге төркөмө үзгәртеп сағылдырған формалашыу элементтары

1) Ойошма эшмәкәрлегенең максаты һәм мәғәнәһе, уның миссияһы: мәктәпкәсә белем биреүгә төп бурыстарын тормошка ашырыу, тәрбиәләнеүселәргә физик һаулығын һаклау һәм нығытыу, ғайләгә тәрбиәләнеүселәр тәрбиәләү һәм укытыу мәсьәләләрендә ярзам күрһәтеү, танып белеү әүҙемлегенең нигеҙе буларак ҡызыкһыныусанлыҡты үстәреү, художестволы ижадты формалаштырыу, коммуникатив өлкәне үстәреү.

2) Ойошмала йәшәү һәм тәрбиәләү принциптары: сабийның йәш һәм индивидуаль үзенсәлектәрен исәпкә алып мәктәпкәсә балалык осоронда төрлө яклап үсешкән шәхес тәрбиәләү

3) Ойошма образы, уның үзенсәлектәре, символикаһы, тышкы имиджы: Ыңғай имидж булдырыу өсөн хезмәткәрзәр коллективы укыусыларның ата-әсәләре (законлы вәкилдәре) менән хезмәттәшлектә, балалар баксаһы тәрбиәләнеүселәре катнашлығында төркөмдөң логотибын эшләгән: бал корттары. Учреждениеның сайтын беләбез, ул ыксым ғына, аңлайышлы, сағыуырак, шуға учреждениеның имиджын тулыландыра. Сайттың реклама эше һәм мәғлүмәт асыклығы белем биреү мөнәсәбәттәрендә катнашыусыларның учреждение эше тураһында мәғлүмәт сығанактарына инеүзе ябайлаштыра. Ата-әсәләрзең балалар баксаһына эләгеүе райондың башка мәктәпкәсә белем биреү учреждениелары араһында тоторукло ыңғай имиджды раслай ғына. Социаль селтәрзәр системалы рәүештә алып барыла. Бәйләнештә селтәрендә мәктәпкәсә балаларның тормошо тураһында хәбәрзәр менән тулған. Байрамдар, ял итеүзәр, дәрестәр, йәйге һауыктырыу кампанияһы, иртәлектәр - былар барыһы ла ата-әсәләрзе әүзем укыған (законлы вәкилдәр) социаль селтәрзәрзә яктыртыла.

4) Укыусыларға, уларның ата-әсәләренә (законлы вәкилдәргә), ойошманың хезмәткәрзәренә һәм партнерзарына мөнәсәбәт: Үзәкләштерелгән берзәмлек һәм мәғариф мөнәсәбәттәрендә катнашыусыларның һәммәһенәң дә хезмәттәшлектә әзерлеге тәрбиәүи эш төзөлөүсә төп нигез булып тора. Ғаилә һәм йәмәғәт мәктәпкәсә тәрбиәһен интеграцияләү, ғаиләлә тәрбиә биреүзән өстөнлөгөн һаклау, ғаиләләрзе укытыу-тәрбиә биреү процесында катнашыуға әүземерәк йәлеп итеү мөһим.

Ата-әсәләр һәм тәрбиәселәр «заказсы» һәм «башкарыусы» түгел, ә коллегалары һәм партнерзары (дөйөм бурысы - бала тәрбиәләү) баланы тәрбиәләү, шул ук вакытта профессионалдың тәрбиәсәһе, эксперт позицияһын биләй, ә ата-әсә тәрбиәсенәң фекеренә колак һала һәм кулынан килгәнсә ярзам итә. Тик ошондай алым менән генә граждән һәм илһөйәр тәрбиәләргә, балаларның һәләтен асырға, уларзы юғары технологиялы, конкурентлы йәмғиәттә тормошка әзерләргә мөмкин.

5) Ойошманың төп кағизәләре: Социаль яуаплы шәхес тәрбиәләү өсөн шарттар булдырыу, илһөйәрлек, Рәсәй граждәнлык берзәйлеге, әхлаки мәзәниәт формалаштырыуға йүнәлтелгән берзәм белем биреү киңлеген, тәрбиә мөхитен булдырыу. Инновацион технологиялар, ФББП-һын тормошка ашырыу өсөн методикалар индереү, остазлык системаһын камиллаштырыу юлы менән педагогтарның профессиональ оҫталығын, компетентлығын һәм ижади потенциалын үстереү өсөн шарттар булдырыуға булышлык итеү.

6) Традициялар һәм йолалар, ойошмала этикеттың үзенсәлектә нормалары: Ритуалдар һәм традициялар халықтың берләшеүе тойғоһон үстереүгә булышлык итә, балаға коллективтың киммәттәрен үзләштерергә, артабанғы ғәмәлдәрзе һәм вакиғаларзы күзалларға ярзам итә. Шуға күрә балалар баксаһының йәшәйешенә йолалар һәм традициялар индереүзе кәрәк тип исәпләйбез. Әммә һәр традиция билдәле тәрбиәүи мәсьәләләрзе хәл итергә һәм балаларның йәш үзенсәлектәренә тап килергә тейеш. Дөйөм төркөм йолаһы. Башкортостан Республикаһының Рәсәй флагын һәм флагын йыл һайын күтәреү, өлкән мәктәпкәсә йәштәге лайыклы балаларға сиратлап исбатлана.

7) Ойошманың образын һәм киммәттәрен сағылдырған предмет-киңлек мөхитенәң үзенсәлектәре: Йәш һәм гендер үзенсәлегендәге МББФДМС -на тап килә.

8) Социомәзәни контекст, ойошманың тышкы социаль һәм мәзәни мөхите (этномәзәни, конфессиональ һәм төбәк үзенсәлектәрен исәпкә ала): Программа мәктәпкәсә йәштәге балаларзы

милли мәзәниәт сығанактарына һәм Башкортостан халыктары тарихына ылыҡтырыуға, илһөйәрлек тойғоларын тәрбиәләүгә йүнәлтелгән. Сағыштырыу-патриотик тәрбиә биреү Рәсәй граждандарының бөтә социаль катламдарына һәм йәш төркөмдәренә йүнәлтелгән һәм патриотик, әхлаки тәрбиә биреү системаһын үстөрөүҙең төп юлдарын билдәләй, хәҙерге шарттарға уның йөкмәткеһен нигеҙләй, уны тормошҡа ашырыу юлдарын һәм механизмдарын билдәләй.

Ойошманың уның үзенсәлеген сағылдырған тәрбиәләүсә мөхит элементтары

1) баланың тирә-яҡ донъяға, башкаларға, үз-үҙенә ҡарата эмоциональ-хаклы мөнәсәбәтөн формалаштырыу өсөн шарттар: баланың тирә-яҡ донъяға, башкаларға, үз-үҙенә ҡарата эмоциональ-хаклы мөнәсәбәтөн формалаштырыу өсөн һүҙҙәр:

2) Рәсәй йәмғиәтенә традицион киммәттәренә ярашлы эшләү һәм эш итеү буйынса беренсел тәҗрибәгә эйә булыу өсөн шарттар: баланың тәүге эш тәҗрибәһенә эйә булыу өсөн шарттар һәм Рәсәй йәмғиәтенә традицион киммәттәренә ярашлы эш итеү:

3) Үз аллылыҡ, инициативалылыҡ һәм төрлө балалар-балалар уртаҡлығында ижади эш итеү өсөн шарттар булдырыу, шул иҫәптән төрлө йәштәге балалар берләшмәһе: үз аллылыҡ, инициативалылыҡ һәм ижади эш итеү өсөн шарттар төрлө балалар-тәрбиә һәм балалар-үсмерҙәр берлегендә, шул иҫәптән төрлө йәштәге балалар берләшмәһендә:

Ойошманың үзенсәлеген сағылдырған мәктәпкәсә белем биреү учреждениеһы берлегенә характерға булыуы

1) Һөнәри берләшмәнең, профессиональ берләшмәнең, балалар һәм өлкәндәр берләшмәһенең киммәттәре һәм максаттары һеҙҙең ойошмағыҙдың үзенсәлеген сағылдырған уртаҡлығын кылығыҙ. Профессиональ берләшмә, Һөнәри-ата-әсәләр берләшмәһе, балалар һәм өлкәндәр берлеге кеүек киммәттәргә һәм максаттарға киңәйтегез

2) Балалар тәрбиәләү процесында бөтә уртаҡлыҡтар ойоштороу үзенсәлектәре һәм уларҙың роле: бөтә аралашыуы ойоштороу үзенсәлектәре һәм балалар тәрбиәләү процесында уларҙың роле

3) Балаларҙың төрлө йәштәге үз-ара эш итеү мөмкинлектәрен тәьмин итеү үзенсәлектәре: балаларҙың төрлө йәштәге үз-ара эш итеү мөмкинлектәрен тәьмин итеү

Мәктәпкәсә белем биреү ойошмаһының ата-әсәләр (законлы вәкилдәр) менән эшләү үзенсәлектәре.

Педагогтарҙың һәм ата-әсәләрҙең (законлы вәкилдәрҙең) тәрбиәүи эш процесында мәктәпкәсә белем биреү ойошмаһында ғайҙаланылған хеҙмәттәшлеген ойоштороу буйынса эшмәкәрлек төрҙәренә һәм формаларының үзенсәлектәре.

Педагогтарҙың һәм ата-әсәләрҙең (законлы вәкилдәрҙең) тәрбиәүи эш процесында хеҙмәттәшлеген ойоштороу буйынса эшмәкәрлек төрҙәренә һәм формаларының үзенсәлектәре
Мәктәпкәсә белем биреү ойошмаһының вакифалары ойоштороу үзенсәлеген сағылдырыусы белем биреү ойошмаһы вакифалары

Мәктәпкәсә белем биреү ойошмаһында вакифалары ойоштороу үзенсәлектәре:

Вакифалар үсәһенәң үзенсәлектәре

Белем биреү учреждениеларында уртаҡ эшмәкәрлектәң үзенсәлектәре

Өлкәндәрҙең һәм баланың белем биреү өлкәһендәге айырым мәктәпкәсә белем биреү ойошмаһы эшмәкәрлегенә айырым төрҙәре һәм формалары:

Белем биреү учреждениеларында өлкәндәрҙең һәм баланың уртаҡ эшмәкәрлек формалары һәм төрҙәренәң үзенсәлектәре

Ойошманың предмет-киңлек мөхите үзенсәлектәре

Ойошманың предмет-киңлек мөхите билдәләре:

1) Таныктар һәм символдар: Төзөү-киңлек мөхитен булдырыу төрлө мәғариф программаларын тормошка ашырыуы; белем биреү эшмәкәрлеге алып барылған милли-мәзәни, климат шарттарын иҫәпкә алыуы; балаларҙың йәш үзәнсәлектәрен иҫәпкә алыуы тәмин итә. Үстөрөүсә мөхит түбәндәге принциптарға төзөлгән: 1) хәүефһезлек. 2) вариативлык; 3) һәр кем шөгөлләнә ала; 4) тулы канлылык; 5) күп функциялы; 6) трансформациялау;

2) Ойошма урынлашкан социомәзәни шарттарҙың төбәк һәм этнографик үзәнсәлектәрен сағылдырған мөхит компоненттары: - Дәүләт һәм Республика символикаһы - Милли материал: альбомдар, картиналар, фотоиллюстрациялар һ.б. - Халык бизәү-кулланма сәнғәте өлгөләре - Балалар нәфис әҙбиәте

3) Экологик, тәбиғәт байлыктарын һәм хәүефһезлектә сағылдырған мөхит компоненттары: Учреждениеның предмет-киңлек мөхитен булдырыу Стандарт талаптарына һәм санитар-эпидемиологик талаптарға тап килә һәм мәктәпкәсә белем биреү программаһын иҫәпкә алып эшләнгән төп белем биреү программаһын тормошка ашырыуы тәмин итә. Мәктәпкәсә тиклемгә йәштәге балаларҙы үстөрөү, уларҙың һаулығын һаҡлау һәм нығытыу өсөн учреждение, төркөм һәм участка, материалдар, корамалдар һәм инвентарь киңлегенә мәғариф потенциалын мөмкин тиклем тормошка ашырыуы, балаларҙың һәм өлкәндәрҙең (шул иҫәптән төрлө йәштәге балаларҙың) аралашыу һәм уртаҡ эшмәкәрлеге, балаларҙың двигатель әүҙемлеге, шулай ук уларҙы берләштерөү өсөн мөмкинлектәр тәмин итә. Өстөнлөклө предмет-киңлек мөхитә төрлө белем биреү программаларын тормошка ашырыуы; белем биреү эшмәкәрлеге алып барылған милли-мәзәни, климат шарттарын иҫәпкә алыуы; балаларҙың йәш үзәнсәлектәрен иҫәпкә алыуы тәмин итә

4) Балаларға аралашыу, уйындар һәм уртаҡ эшмәкәрлек мөмкинлеген тәмин иткән мөхит компоненттары: климаттың үзәнсәлеге төрлө киңлек (уйын, конструкция, берләшеү өсөн) булдырырға мөмкинлек бирә, шулай ук төрлө материал, уйындар, уйынсыктар һәм корамалдар балаларҙы ирекле һайлауы тәмин итә. Уйын материалы даими рәүештә үзгәрә, был балаларға уйын, двигатель, танып белеү һәм тикшереү әүҙемлеген дәртләндерә.

5) Ғаиләнең, төрлө быуын кешеләренә киммәт, ғаилә менән аралашыу шатлығын сағылдырған мөхит компетенциялары: үсәһеүсә предмет-киңлек мөхитә төрлө мәғариф программаларын тормошка ашырыуы; белем биреү эшмәкәрлеге алып барылған милли-мәзәни, климат шарттарын иҫәпкә алыуы; балаларҙың йәш үзәнсәлектәрен иҫәпкә алыуы тәмин итә.

6) Тәбиғәт календары - йәш кәңәштәренә ярашлы Комнатлы үсемлектәр - Йәш буйынса мизгелле материал - Үсемлектәр Паспорты - Экология тематикаһына алмашыныусы материал - Макет - Тәбиғәттә өйрәнөү һәм әҙбиәттә өйрәнөү фәне өсөн Әҙбиәт. - Астрономия буйынса материал (өлкән йәштәге) - телмәр үсәһе буйынса Дидактик уйындар - балаларҙың йәше буйынса «Ғаилә», «Больница», «Магазин», «Мәктәп», «Парикмахер», «Почта», «Амонеавия», «Армавия» уйындары өсөн аңлатма материал. - Советташтар - юл җаһиғәләрен иҫкәртеү буйынса Дидактик, өҫтәл уйындары - Макеттар - Юл билдәләре - Юл хәрәкәте җаһиғәләре тураһында әҙбиәт - Дәүләт һәм Республика символикаһы - Милли материалдар: альбомдар, картиналар, фотоиллюстрациялар һ.б. - Халык бизәү-кулланма сәнғәте өлгөләре - Балалар художестволы әҙбиәте - балаларҙың йәшенә ярашлы художестволы әҙбиәт. - Художестволы әҙбиәттең булыуы - тирә-яҡ донъя менән танышыу һәм художестволы әҙбиәт менән танышыу буйынса мәғариф эшмәкәрлеге темалары буйынса Иллюстрация - рәссамдар - иллюстраторҙар тураһында материалдар - шағирҙар, язуысылар (өлкән йәштәге) - Томатик күргәзмәләр - балалар музыка коралдары - магнитофон - аудиоязмалар һайлау - музыкаль уйынсыктар (тауышлы, әйтеп ишеттерелмәгән) - сағыу төҫтәр, сағыу билдәләр, сағыу төҫтәр һыҙаттары. - Төтөнләнгән кайсы,

елем, елем, сепрэк, аппликация өсөн салфетка - балалар эштәренәң сменалы күргәзмәләре, балалар һәм ата-әсәләргәң берлектәге эштәре өсөн урын - Открыткалар, һүрәттәр, китаптар һәм һүрәттәр менән альбомдар, предметлы һүрәтләмәләр етерлек.

7) Көс кулланып эш итеү мөмкинлеген тәмин иткән, шулай ук кеше һәм дәүләт тормошонда хезмәт кимәттәрен сағылдырган мөхит компетенциялары: Ашхана һәм коллектив хезмәт өсөн дежурза тороу өсөн альяпкыстар, сепрәктәр, щеткалар, һеперткеләр, сүмесбаштар, тазиктар төркөмөндә булырга кәрәк

8) Сәләмәт йәшәү рәүешә, физик культура һәм спорт мәғәнәһен асыусы һаулыкты нығытыу өсөн бала табыузы тәмин иткән мөхит компоненттары: - Һүндерәү, йүгерәү, тигезләнеш өсөн корамалдар - шыуыу, ташлау, етезлек һәм егәү өсөн - Атрибуттар хәрәкәтлә һәм спорт уйындарына – Традицион булмаған корамалдар

9) Рәсәй мәзәниәтенә сумыу, күп милләтлә Рәсәй халкының йолалары үзенсәлектәре менән танышыу мөмкинлегә биргән мөхит компоненттары: - Дәүләт һәм Республика символикаһы - Милли материалдар: альбомдар, картиналар, фотоиллюстрациялар һ.б. - Халык бизәү-кулланма сәңгәтә өлгөләрә - Балалар нәфис әзәбиәтә

Мәктәпкәсә белем бирәү ойошмаһының социаль партнерлык үзенсәлектәре
Мәктәпкәсә белем бирәү ойошмаһының социаль партнерлығын тормошка ашырыу үзенсәлектәре:

1) партнер ойошмалар вәкилдәренәң айырым саралар (асык ишәктәр көнә, дәүләт байрамдары, тантаналы саралар һәм башкалар) үткәрәүзә катнашыуы: юк

2) өстәмә белем бирәү сиктәрендә укыузар үткәрәүзә партнер ойошмалар вәкилдәренәң катнашыуы: юк

3) Балалар, ата-әсәләр (законлы вәкилдәр) һәм партнер ойошмалар менән берлектә әзерләнгән тәрбиәүи йүнәлештәгә төрлө проекттарзы тормошка ашырыу: юк

п.29.3 ФББП МББ

2.7.3. Тәрбиә бирәү программаһының ойоштороу бүлегә:

Мәктәпкәсә белем бирәү ойошмаһында тәрбиәүи процесты кадрзар менән тәмин итеү үзенсәлектәре: Тәрбиәселәр - 1 кеше, 1,25 ставка; музыкаль етәксә - бер үк вакытта 1 кеше, 0,25 ставка. Ойошманың социаль партнерзары тураһында мәғлүмәт: юк

Дәүләт-йәмғәт идара итеү органдары тураһында мәғлүмәт: педагогик совет, дөйөм ата-әсәләр йыйылышы, хезмәткәрзәрзәң дөйөм йыйылышы.

п. 29.4 ФББП МББ

БЕЛЕМ – ТӘРБИӘ БИРЕҮ ЭШЕНДӘ КАТНАШЫУСЫЛАР ТАРАФЫНАН ҺАЙЛАП АЛЫНҒАН ӨЛӨШ

2.1. Парциаль программа "БАШКОРТОСТАН – ТЫУҒАН ИЛЕМ" мәктәпкәсә йәштәгә балалар өсөн Башкортостан Республикаһын өйрәнәү программаһы." белем бирәү өлкәләрендә балаларзы үстәрәүгә йүнәлтелгән:

- "Социаль-коммуникатив үсеш";

- " Тирә-йүндә танып-беләү үсешә ";

- " Телмәр үсешә ";

- "Художестволы-эстетик үсеш";
- "Физик үсеш".

2.2. МББФДМС-ның 2.11.2 пункты буйынса Парциаль программа "БАШКОРТОСТАН – ТЫУҒАН ИЛЕМ" мәктәпкәсә йәштәге балалар өсөн Башкортостан Республикаһын өйрәнеү программаһы." иң тәүзә балаларзың ихтыяждарына һәм мәнфәғәттәренә, шулай ук мәктәпкәсә белем биреү ойошмаһы педагогик коллективының мөмкинлектәренә тап килә.

2.3. 2.3 Балаларзы үстәреү йүнәлешенә ярашлы белем биреү эшмәкәрлеге һүрәтләмәһе

2.3.1. Белем биреү эшмәкәрлегенә һүрәтләмәһе балаларзың һайланып куйылған үсеш йүнәлешенә ярашлы "БАШКОРТОСТАН – ТЫУҒАН ИЛЕМ" мәктәпкәсә йәштәге балалар өсөн Башкортостан Республикаһын өйрәнеү программаһының" йөкмәткеле бүлегендә күрһәтелгән:

" Социаль-коммуникатив үсеш ":

- төрлө йәштәге төркөмдәрзә – 7-18 биттәрзә

" Тирә-йүндә танып-белеү үсеш ":

- төрлө йәштәге төркөмдәрзә - 19-32 биттәрзә

" Телмәр үсеш ":

- төрлө йәштәге төркөмдәрзә -35-50 биттәрзә

" Художестволы-эстетик үсеш ":

- төрлө йәштәге төркөмдәрзә - 51-75 биттәрзә

" Физик үсеш ":

- төрлө йәштәге төркөмдәрзә - 76-85 биттәрзә

2.4. Парциаль программаны (программаларзы) ғәмәлгә ашырыузың вариатив формаларын, алымдарын, ысулдарын һәм сараларын тасуирлау.

"БАШКОРТОСТАН – ТЫУҒАН ИЛЕМ" мәктәпкәсә йәштәге балалар өсөн Башкортостан Республикаһын өйрәнеү парциаль программаны ғәмәлгә ашырыузың вариатив формаларын, ысулдарын, ысулдарын һәм сараларын тасуирлау 86-93 биттәрзә күрһәтелгән.

2.5. Төрлө төр һәм мәзәни тәжрибәләрзәң белем биреү эшмәкәрлеге үзенсәлектәре

"БАШКОРТОСТАН – ТЫУҒАН ИЛЕМ" мәктәпкәсә йәштәге балалар өсөн Башкортостан Республикаһын өйрәнеү парциаль программала төрлө төрзәрзәң һәм мәзәни тәжрибәләрзәң белем биреү эшмәкәрлеге үзенсәлектәре тасуирлана 86-93 биттәрзә күрһәтелгән.

2.6. Педагогик коллективтың уқыусылар ғайләләре менән үз-ара килешеп эш итеү үзенсәлектәре

"БАШКОРТОСТАН – ТЫУҒАН ИЛЕМ" мәктәпкәсә йәштәге балалар өсөн Башкортостан Республикаһын өйрәнеү парциаль программаһында педагогик коллективтың тәрбиәләнеүселәр ғайләләре менән үз-ара килешеп эш итеү үзенсәлектәре 87-88 биттәрзә язылған.

2.7. Программа эстәлегенәң башка характеристикалары, Программа авторзары күзлегенән иң мөһимдәре

"БАШКОРТОСТАН – ТЫУҒАН ИЛЕМ" мәктәпкәсә йәштәге балалар өсөн Башкортостан Республикаһын өйрәнеү парциаль программаһының эстәлегенәң башка характеристикалары, Программа авторзары күзлегенән иң мөһимдәре 88-92 биттәрзә язылған.

2.1. «Минәң менән һүрәтлә» («Рисуй с мной») исемле парциаль программа белем биреү өлкәләрендә балаларзы үстәреүгә йүнәлтелгән:

- "Художестволы-эстетик үсеш";

2.3. 2.3 Балаларзы үстәреү йүнәлешенә ярашлы белем биреү эшмәкәрлеге һүрәтләмәһе

2.3.1. Белем биреу эшмәкәрлегенә һүрәтләмәһе балаларҙың һайланып куйылған үсеш йүнәлешенә ярашлы "«Минен менән һүрәтлә» («Рисуй с мной») исемле парциаль программа йөкмәткеле бүлегендә күрһәтелгән:

" Художестволы-эстетик үсеш ":

- төрлө йәштәгә төркөмдәрҙә - 9 биттә

2.4. Парциаль программаны (программаларҙы) ғәмәлгә ашырыуҙың вариатив формаларын, алымдарын, ысулдарын һәм сараларын тасуирлау.

«Минен менән һүрәтлә» («Рисуй с мной») исемле парциаль программа ғәмәлгә ашырыуҙың вариатив формаларын, ысулдарын, ысулдарын һәм сараларын тасуирлау 9-13 биттәрҙә күрһәтелгән.

2.1. "Мәктәпкәсә белем биреу учреждениеларында рус телен өйрәнәү буйынса парциаль программа"белем биреу өлкәләрендә балаларҙы үстәрәүгә йүнәлтелгән:

- " Телмәр үсешә ";

2.2. МББФДМС-ның 2.11.2 пункты буйынса "Мәктәпкәсә белем биреу учреждениеларында рус телен өйрәнәү буйынса парциаль программаһы" иң тәүҙә балаларҙың ихтыяждарына һәм мәнфәғәттәрәнә, шулай ук мәктәпкәсә белем биреу ойошмаһы педагогик коллективының мөмкинлектәрәнә тап килә.

2.3. 2.3 Балаларҙы үстәрәү йүнәлешенә ярашлы белем биреу эшмәкәрлегә һүрәтләмәһе

2.3.1. Белем биреу эшмәкәрлегенә һүрәтләмәһе балаларҙың һайланып куйылған үсеш йүнәлешенә ярашлы **"Мәктәпкәсә белем биреу учреждениеларында рус телен өйрәнәү буйынса парциаль программа"**йөкмәткеле бүлегендә күрһәтелгән:

" Телмәр үсешә ":

- төрлө йәштәгә төркөмдәрҙә -293-315 биттәрҙә.

III. ОЙОШТОРОУ БҮЛЕГЕ МОТЛАК ӨЛӨШ

3.1. Программаны тормошқа ашырыуҙың психологик-педагогик шарттары:

п. 30. ФББП МББ.

Иске Хәлил ауылы төп дөйөм белем биреу мәктәбе төрлө йәштәгә төркөмө программаһын уңышлы тормошқа ашырыу түбәндәгә психологик-педагогик шарттар менән тәъмин ителә:

1) Бала сакты үзенсәлекле осор буларак таныу, һәр баланың кабатланмаһ шәхесен аңлау, уны бар булмышы менән кабул итеү; үсешәүсә шәхескә хөрмәт күрһәтеү; һәр тәрбиәләнеүсәненә үз мөмкинлектәрәнә һәм һәләттәрәнә ышаныс белдерәү;

2) Белем биреу процесын ойоштороузың яңы формалары менән мәғариф мәсьәләләрен (проект эшмәкәрлеге, белем биреу хәле, мәғариф вакифаты, балаларзың әүземлек үзәктәрендәге байықтырыу уйындары, мәғариф өлкәләрен интеграциялау сиктәрендәге проблемалы-уқытыусы хәл-вакифалар) һәм традицион (фронталь, төркөм асты, шәхси дәрестәр) хәл итеү. Шуның менән бергә шөгөл уларзы үстереүсә эш, мауықтырғыс балалар өсөн каралған; балалар бер йәки бер нисә белем биреу өлкәһен үзләштереүгә, йәки уларзы педагогик яктан нигезләнгән төрлө формалар һәм эш алымдарын кулланып интеграциялауға йүнәлтелгән эшмәкәрлек;

3) Мәктәпкәсә белем биреу ойошмаһында белем биреу процесын, шул иҫәптән мәктәпкәсә һәм башланғыс дәйөм белем биреу кимәлдәрен караузың күсәгилешлеген тәмин итеү (элекке үсеш этаптарында тупланған балалар тәжрибәһенә, белем биреу эше формаларын һәм алымдарын үзгәртеүгә, өзлөкһөз белем биреүең стратегик өстөнлөгөнә йүнәлеш - укый белеүзе формалаштырыу);

4) Укыусыларзың йәш һәм индивидуаль психофизик үсеше спецификаһын (балаларзың йәш үзенсәлектәренә тап килгән формаларзы һәм алымдарзы кулланыу; һәр йәш осоро, социаль үсеш шарттары өсөн үзенсәлектә эшмәкәрлек төрҙәре);

5) баланы хис-тойғоға, социаль-шәхси, танып белеү, эстетик яктан үстереүгә һәм уның шәхесен һаклауға булышлык иткән мәғариф мөхитен булдырыу;

6) Өлкәндәрзең һәр баланың мәнфәғәтенә һәм мөмкинлектәренә йүнәлтелгән һәм уның үсеш социаль хәлен иҫәпкә алған балалар менән үз-ара эш итеүе нигезендә белем биреу эшмәкәрлеген төзөү;

7) белем биреүзе индивидуалләштереү (шул иҫәптән балаға ярзам итеү, уның белем биреу траекторияһын төзөү) һәм педагогик диагностика (мониторинг) һөзөмтәләренә нигезләнгән балалар төркөмө менән эште оптималләштереү;

8) Төп белем биреу программаһы булған балаларға, шул иҫәптән махсус психологик-педагогик алымдар, мәктәпкәсә белем алыуға, ошо балаларзы, шул иҫәптән инклюзив белем биреүзе ойоштороу ярзамында социаль үстереүгә булышлык иткән алымдар, аралашыу һәм шарттар нигезендә һаулык мөмкинлектәре сикләнгән балаларға иртә коррекция ярзамы күрһәтеү;

9) ата-әсәләр һәм профессиональ берләшмәләрзең ихтыяждарын асыклау һөзөмтәләре нигезендә белем биреу эшмәкәрлеген камиллаштырыу;

10) балаларзы укытыу, тәрбиәләү һәм үстереү, уларзың һаулығын һаклау һәм нығытыу мәсьәләләрендә ата-әсәләргә (законлы вәкилдәргә) психологик, педагогик һәм методик ярзам;

11) ата-әсәләрзе (законлы вәкилдәрзе) белем биреу программаһын тормошка ашырыу процесына йәлеп итеү һәм укыусыларзың белем биреу ихтыяждарына һәм мөмкинлектәренә ярашлы хезмәттәшлек мөнәсәбәттәрен төзөү;

12) укытыусының, укыусыларзың ата-әсәләренәң (законлы вәкилдәренәң) психологик-педагогик белем алыуын формалаштырыу һәм үстереү;

13) Федераль программаны тормошка ашырыу процесында мәғариф мөнәсәбәттәрендә катнашыусыларзың даими психологик-педагогик озатыуы, уның йөкмәткәһенәң, йүнәлештәренәң һәм формаларының вариативлығын тәмин итеү; ата-әсәләр һәм профессиональ берләшмәләрзең талаптарына ярашлы;

14) төрлө социаль институттар (мәғариф, мәзәниәт, физкультура һәм спорт өлкәләре, башка социаль-тәрбиә биреу системаһы субъекттары менән үз-ара эш итеү), заманса педагогик практика һәм ғәилә менән талап ителгән үз-ара эш итеү формаларын һәм алымдарын файзаланыу, бөтә яктарзың берлектәге социаль әһәмиәтле эшмәкәрлектә катнашыуы;

15) социаль мөхиттең, социумдың киң мөмкинлектәрен шәхесте үстөрөү, уны социалләштерөү процесын камиллаштырыу өсөн өстәмә сара буларак кулланыу;

16) мәғариф эшмәкәрлегенә йәлеп ителгән ғайләләргә, шулай ук киң йәмәғәтселеккә Федераль программа тураһында мәғлүмәт биреү;

17) Федераль программаны тикшерөү, уны бойомға ашырыузы тәмин иткән материалдарзы эзләү, файзаланыу өсөн мөмкинлектәрзе тәмин итеү.

3.2. Программаны тормошка ашырыузы матди-техник яктан тәмин итеү

Мәктәпкәсә белем биреү ойошмаһында укыусыларзың (шул иҫәптән сәләмәтлек мөмкинлектәре сикләнгән һәм инвалид балаларзың) бөтә төр тәрбиә һәм белем биреү эшмәкәрлеге, педагогик, административ һәм хужалык эшмәкәрлеге өсөн кәрәкле корамалдар бар:

1) балаларға уйын аша белем биреүзе, аралашыузы, танып белеү-тикшеренеү эшмәкәрлеген һәм өлкәндәр, башка балалар катнашлығында балаларзың әүземлеген тәмин итеүсе дәрестәр һәм проекттар өсөн бина:

2) административ бина, методик мөйөш:

3) белгестәр менән шөгөлләнөү өсөн биналар (укытыусы-логопед, укытыусы-дефектолог, педагог-психолог): юк

4) физик һәм психологик һаулыкты һаклаузы һәм нығытыузы тәмин иткән биналар, шул иҫәптән медицина кабинеты: физик һәм психологик һаулыкты һаклау һәм нығытыузы тәмин иткән, шул иҫәптән медицина кабинеты: юк

5) Төзөлгән территория һәм хәрәкәт итеү өсөн йыһазландырылған участкалар: Формаланған биләмә һәм хәрәкәт итеү өсөн йыһазландырылған участкалар

6) өстәмә биналар (балалар китапханаһы һәм видеотека, компьютер-уйын комплексы, дизайн-студия һәм театр студияһы, оҫтахана, мультстудия һәм кванториум, игротека, кышкы бакса, аудиовизуаль һәм компьютер комплекстары, ДО территорияһында экологик һукмак, музей, тренажер залы, фито-бар, сауна һәм тоззар китапханаһы) һәм өстәмә рәүештә төзөлгән биналар (кабул итеү бүлмәһе) юк.

Бина төрҙәре	Төп тәғәйенләнеш	Йыһазландырыу
Предметлы-үстөрөүсе мөхитте		
Коридор	- Хезмәткәрҙәр һәм ата-әсәләр өсөн мәғлүмәт	- Ата-әсәләр өсөн стендтар, визитка. - Хезмәткәрҙәр өсөн стенд
Участоктар	- Саф һауала йөрөү, күзәтеүҙәр; - Уйын эшмәкәрлеге; - үз аллы хәрәкәт эшмәкәрлеге - Хезмәт эшмәкәрлеге.	- Бөтә йәш төркөмдәре өсөн саф һауала йөрөү майзансыктары. - Уйын, функциональ, спорт һәм корамалдар. - Физкультура майзансығы. - юл хәрәкәте кағизәләре менән таныштырыу өсөн юлдар - Бакса, клумбалар. Экологик һукмак
Физкультура майзансығы	- Физик культура буйынса ойошторолған белем биреү эшмәкәрлеге, спорт уйындары, ял саралары, байрамдар	- Спорт корамалдары - Спорт уйындары өсөн корамалдар
Группала предметлы-үстөрөүсе мөхит		

«Физкультура мөйөшө» микроцентры	- Үз аллы хәрәкәт эшмәкәрлеген киңәйтеү	- йөрөү, йүгерөү, тигезлек өсөн корамалдар - һикерөү өсөн - Шыуыу, ыргытыу, тотоу өсөн - Спорт һәм хәрәкәт уйындары өсөн атрибуттар - Традицион булмаган физкультура корамалдары
«Тәбиғәт мөйөшө» микроцентры	- Тәҗрибә аңын киңәйтеү, уны хезмәт эшмәкәрлегендә кулланыу.	- Тәбиғәт календаре - Йәш тәкдимдәренә ярашлы, бүлмә үсемлектәре - Мизгелле материалдар - экологик тематикаға стендтар - Макеттар - Тәбиғәт йөкмәткеле әзәбиәт, һүрәттәр йыйылмаһы, альбомдар - Тәҗрибә үткәрөү өсөн ябай материал - Дидактик, өйрәтөү һәм экология буйынса уйындар - Хезмәт эшмәкәрлеге өсөн инвентарь - Тәбиғи материалдар. - астрономия буйынса материал (ст, подг)
«Үстөрөү уйындары мөйөшө» микроцентры	- Балаларҙың аңын сенсор тәҗрибәһен киңәйтеү	- Сенсор тәрбиә буйынса дидактик материал - Дидактик уйындар - өстәл-басма уйындар - Эксперименттар өсөн материалдар
«Төзөлөш оҫтаханаһы» микроцентры	- Йәшәү, донъяны танып белөү эшмәкәрлеге тәҗрибәһен продуктивка әйләндерөү. Кул өңталығын, ижад үҫтерөү. Ижадсылар позицияларын булдырыу	- өстәл төзөлөш материалдары - Пластмасс конструкторҙар (кесе йәш- зур деталдәр менән) - Металл деталдәр менән конструкторҙар - өлкән йәштәгеләр - Бөтә төр схема һәм моделдәр өсөн конструктор – өлкән йәштәгеләр - Йомшак төзөлөш - модулле уйын - кесе йәштән - Транспорт уйынсыҡтары - Схема, иллюстрациялар айырым королмалар (күпер, йорттары, корабль, самолет һ. б.).
«Уйын зонаһы» микроцентры	- Бар тирә-як донъя тураһында беләм алыу һәм уйында тормошқа ашырыу. Тормош тәҗрибәһе туплау	- Сюжет уйындары өсөн атрибутика («Ғайлә», «Больница», «Магазин», «Мәктәп», «Бөзрәхана», «Почта», «Космонавт», «Китапхана», «Ателье») - Предмет – урынбасары
«Хәүефһезлек мөйөшө» микроцентры	- Тәҗрибә аңын киңәйтеү, уны көндәлек эшмәкәрлегендә кулланыла.	- профилактикалау буйынса дидактик, өстәл уйындары - юл саты, кала, райондар макеты

		- Юл билдэләре - Юл хәрәкәте кағизәләре тураһында әҙәбиәт
«Туған якты өйрәнү мөйөшө» микроцентры	- Баланың туған якка карашын киңәйтеү, тәжрибәһен туплау	- Башкортостан республикаһы дәүләт символикалары - Рус һәм башкорт кейем өлгөһө - Күргәзмә материал: альбом, картиналар һ. б. фотоиллюстрация
«Китап мөйөшө» микроцентры	- Үз аллы китап менән эшләү осталығын формалаштырыу, «таба» мәғлүмәт таба белеү	- Баланың йәшенә ярашлы, балалар нәфис әҙәбиәте - Нәфис әҙәбиәт - Нәфис әҙәбиәт, тирә-як донъя менән танышыу һәм белем биреү эшмәкәрлегә буйынса иллюстрациялар - рәссам – иллюстраторҙар тураһында материалдар - шағир, язуусы портреттары (өлкән йәштәге) - Тематик күргәзмәләр
«Театр мөйөшө» микроцентры	- Балалар ижади һәләтен үстерә, үзен күрһәтергә ынтылышы уйын-драматизация	- Ширма - Костюм элементтары - Төрлө театр төрҙәре (йәшенә ярашлы) - Предмет декорациялар
«Ижад оҫтаханаһы» микроцентры	- Йәшәү, донъяны танып белеү эшмәкәрлегә тәжрибәһен продуктивка әйләндерәү. Кул һәләтен, ижадты үҫтерәү. Ижадсылар позицияларын булдырыу	- Төрлө форматтағы, төрлө формалағы, төрлө төстәргә кағыз - Етерлек күләмдә төслө кәләм, буяу, бумала, сепрәк, пластилин (стека, әүәләгәндә өсөн такта) - Төслө кағыз һәм катырға - етерлек кимәлдә кайсы, елем, клеенка, сепрәк, аппликация өсөн салфеткалар - Бросовый материалдар (фольга, кәңфитфантигы һ. б.) - Күргәзмә, ата-әсәләр һәм балаларҙың уртаҡ эше өсөн эш урындарын - Альбом - раскраска - Открыткалар йыйылмаһы, һүрәттәр, альбомдар һәм иллюстрацияларҙың менән китап, предметлы һүрәттәр - Халыҡ – кулланма сәнгәте әйбере
«Музыка мөйөшө» микроцентры	- үзаллылык -ритмик эшмәкәрлектә ижади һәләттәрен үҫтерәү	- Балалар музыка коралдары - Композиторҙар портреттары (өлкән йәштәге) - Магнитофон - аудиозмалар - Музыкаль уйынсыҡтар - Уйынсыҡ - самоделка - Музыкаль - дидактик уйындар

3.3. Үсөшөүсө предмет-киндек мөхитен ойоштороу үзөнсәлектәре

Үстөрөүсө предмет-киндек мөхите белем биреү мөхитенөң бер өлөшө һәм балаларзың үсөшөн байыткан фактор буларак карала.

Балаларзың һаулығын һаклау һәм нығытыу, уларзың үзөнсәлектәрен иһәпкә алыу һәм уларзың үсөшөн төзөтөү мөмкинлектәренә ярашлы, Иһке Хәлил ауылы төп дөйөм белем биреү мәктәбе төрлө йәштәге төркөмө уйын, коммуникатив, танып белеү-тикшеренөү, двигатель, продуктив һәм башка төрлө индивидуаль һәм коллектив эһмәкәрлек төрзәрен тормошка ашырыу мөмкинлеген тәһмин итә..

п.31 ФББП МББ

3.4. Укытыу һәм тәрбиә биреү өсөн методик материалдар һәм саралар менән тәһмин ителеү:

п. 33 ФББП МББ

3.5. Көн режимы һәм көн тәртибе

Көн режимы: Иһке Хәлил ауылы төп дөйөм белем биреү мәктәбе төрлө йәштәге төркөмө физиологик нигеззәргә ярашлы, йөкө киһеүзә һәм уяулыкты рациональ сиратлаштырыузы күз уңында тотта, баланың хәлен якшыртыузы һәм әүземлеген тәһмин итә, яла яғыузы һәм яңынан төзөүзә иһкәртә.

Көн тәртибендәге үзгәрештәр СанПиН ү.ә.һзн 5-әү талаптарын, мәктәпкәсә белем биреү ойошмаһы программаһын тормошка ашырыу шарттарын, мәғариф мөнәсәбәттәрендә катнашыусыларзың ихтыяжын иһәпкә алып билдәләнгән.

Иһке Хәлил ауылы төп дөйөм белем биреү мәктәбе төрлө йәштәге төркөмөнөң төп компоненттары: йөкө, асык һауала йөрөү (эһкәртеү), белем биреү эһмәкәрлеге, уйын эһмәкәрлеге һәм үз һайлау буйынса ял итеү (үз-үзөндә яклау эһмәкәрлеге), ризык кабул итеү, шәхси гигиена режимының төп компоненттары булып тора. Һәр компоненттың йөкмәткеһе һәм оҙайлығы, шулай ук уларзың билдәлә бер йәш осорондағы роле яңы үзөнсәлектәр һәм үзөнсәлектәргә йәә булып, законлы рәүештә үзгәрә.

Мәктәпкәсә йәштәге балалар өсөн көндөзгө дөйөм белем биреү йөкләмәһенөң дауамлығы, белем биреү процесын ойоштороу шарттары СанПиН 1.2.3685-21 и СП 2.4.3648-20 тарафынан күззә тотолған талаптарға тап килергә тейеш.

Көн режимы мизгеллә үзгәрештәрзә иһәпкә алып төзөлә. Йылдың йылы осоронда балаларзың саф һауала йөрөүенөң көндәлек оҙайлығы арта, белем биреү эһмәкәрлеге саф һауала хәрәкәткә (шарттар булғанда) күсерелә

Һалкын осор

Төркөмдәр	төрлө йәштәге балалар төркөмө			төрлө йәштәге өлкән балалар төркөмө		
	1.5-2 йәш	2-3 йәш	3-4 йәш	4-5 йәш	5-6 йәш	6-7 йәш
Өйзә						
Йөкөнән торғозу, кейендерөү, йыуындырыу	7.00-8.00	7.00-8.00	7.00-8.00	7.00-8.00	7.00-8.00	7.00-8.00
Балалар баксаһында						
Балаларзы иртәнге кабул итеү (тикшерөү, термометрия, ата-әсәләрзән һорау алыу), уйындар, үз аллы эһмәкәрлек	8.00 –8.40	8.00 –8.40	8.00 –8.30	8.00 –8.30	8.00 -8.30	8.00 –8.30

Иртэнге зарядка (гимнастика)			8.30 –8.40	8.30 –8.40	8.30 8.40	8.30 –8.40
Иртэнге ашка эзерлек, иртэнге аш, дежур итеү	8.40 –9.00	8.40 –9.00	8.40 –9.00	8.40 –9.00	8.40 –9.00	8.40 –9.00
Балалардың үз аллы эшмәкәрлеге	9.15 –9.55/ 10.20-10.45	9.15 –9.55/ 10.20-10.45	9.00-9.25/ 10.10-10.20	9.00-9.25/ 10.20-11.00/ 11.00-11.30	9.00-9.25/ 9.40-10.20	9.00-9.25/ 9.40-10.20
Иртэнге даирә			9.25-9.40	9.25-9.40	9.25-9.40	9.25-9.40
2-се иртэнге аш	9.55-10.10	9.55-10.10	9.55-10.10	10.10-10.20	10.10-10.20	10.10-10.20
1- се дәрес	10.10-10.20	10.10-10.20	9.40-9.55	9.40-10.00	9.40-10.05	9.40-10.10
Дәрестәр араһындағы тәнәфес (физкультура минуттары)			9.55-10.30	10.00-10.20	10.05-10.20	10.10-10.20
2- се дәрес			10.30-10.45	10.20-10.40	10.20-10.45	10.20-10.50
Дәрестәр араһындағы тәнәфес (физкультура минуттары)				10.40-11.00	10.45-11.00	10.50-11.00
3- се дәрес				11.00-11.20	11.00-11.25	11.00-11.30
Тышка сығыуға эзерлек, саф һауала йөрөү, тыштан инеү.	10.45-12.10	10.45-12.10	10.45-12.10	11.30-12.30	11.30-12.30	11.30-12.30
Төшкө ашка эзерлек, төшкө аш, дежур итеү	12.10- 12.40	12.10- 12.40	12.10-12.40	12.30-13.00	12.30-13.00	12.30-13.00
Йокоға эзерлек, йоко.	12.40- 15.00	12.40- 15.00	12.40- 15.00	13.00-15.00	13.00-15.00	13.00-15.00
Балалардың яйлап йоконан тороуы, һауықтырыу һәм гигиена процедуралары	15.00-15.30	15.00-15.30	15.00-15.30	15.00-15.30	15.00-15.30	15.00-15.30
Төштән һуң капкылап алыуға эзерлек, төштән һуң капкылап алыу	15.30-15.50	15.30-15.50	15.30-15.50	15.30-15.50	15.30-15.50	15.30-15.50
дәрестәр	16.00-16.10	16.00-16.10			15.50-16.15	15.50-16.20
Уйындар	15.50-16.00	15.50-16.00	15.50-16.10	15.50-16.20	16.15-16.20	
Киске даирә			16.10-16.20	16.20-16.30	16.20-16.30	16.20-16.30
Тышка сығыуға эзерлек, саф һауала йөрөү, балалардың саф һауала әүзем уяулығы (күсмә уйындар)	16.20-16.45	16.20-16.45	16.20-16.45	16.30-16.45	16.30-16.45	16.30-16.45
Өйгә кайтыу	16.45-17.00	16.45-17.00	16.45-17.00	16.45-17.00	16.45-17.00	16.45-17.00
Өйзә						
Саф һауала йөрөү.	17.00-19.00	17.00-19.00	17.00-19.00	17.00-19.00	17.00-19.00	17.00-19.00
Өйгә кайтыу, киске аш, тыныс уйындар, йыуындырыу	19.00-20.30	19.00-20.30	19.00-20.30	19.00-20.30	19.00-20.30	19.00-20.30
Төнгө йоко	20.30-7.00	20.30-7.00	20.30-7.00	20.30-7.00	20.30-7.00	20.30-7.00

йәйге - һауықтырыу осор

Төркөмдәр	төрлө йәштәге балалар төркөмө	төрлө йәштәге өлкән балалар төркөмө
------------------	--------------------------------------	--

	1-1.5 йәш	2-3 йәш	3-4 йәш	4-5 йәш	5-6 йәш	6-7 йәш
Өйзә						
Йоконан торғозу, кейендерәү, йыуындырыу	7.00-8.00	7.00-8.00	7.00-8.00	7.00-8.00	7.00-8.00	7.00-8.00
Балалар баксаһында						
Балаларҙы иртәнге кабул итеү (тикшереү, термометрия, ата-әсәләргән һорау алыу), уйындар, үз аллы эшмәкәрлек	8.00 –8.40	8.00 –8.40	8.00 –8.30	8.00 –8.30	8.00 –8.30	8.00 –8.30
Иртәнге зарядка (гимнастика)			8.30 –8.40	8.30 –8.40	8.30 8.40	8.30 –8.40
Иртәнге ашҡа әзерлек, иртәнге аш, дежур итеү	8.40 –9.00	8.40 –9.00	8.40 –9.00	8.40 –9.00	8.40 –9.00	8.40 –9.00
Балаларҙың үз аллы эшмәкәрлеге	9.10 –9.35	9.10 –9.35	9.00-9.10	9.00-9.25/ 10.20-10.50	9.00-9.25/ 9.40-10.20	9.00-9.25/ 9.40-10.20
Иртәнге даирә			9.10-9.20	9.25-9.40	9.25-9.40	9.25-9.40
2-се иртәнге аш	9.55-10.10	9.55-10.10	9.55-10.10	10.10-10.20	10.10-10.20	10.10-10.20
дәрестәр	9.35-9.45	9.35-9.45	9.35-9.45	9.40-10.00	10.20-10.45	10.20-10.50
Тышҡа сығыуға әзерлек, саф һауала йөрөү, тыштан инеү.	9.45-12.10	9.45-12.10	9.45-12.10	10.50-12.30	10.50-12.30	10.50-12.30
Төшкө ашҡа әзерлек, төшкө аш, дежур итеү	12.10- 12.40	12.10-12.40	12.1-12.40	12.30-13.00	12.30-13.00	12.30-13.00
Йокоға әзерлек, йоко.	12.40- 15.00	12.40-15.00	12.40-15.00	13.00-15.00	13.00-15.00	13.00-15.00
Балаларҙың яйлап йоконан тороуы, һауыҡтырыу һәм гигиена процедуралары	15.00-15.30	15.00-15.30	15.00-15.30	15.00-15.30	15.00-15.30	15.00-15.30
Төштән һуң капкылап алыуға әзерлек. Төштән һуң капкылап алыуға әзерлек, төштән һуң капкылап алыу	15.30-15.50	15.30-15.50	15.30-15.50	15.30-15.50	15.30-15.50	15.30-15.50
Киске даирә			15.50-16.00	15.50-16.00	15.50-16.00	15.50-16.00
Уйындар	15.50-16.00	15.50-16.00				
Тышҡа сығыуға әзерлек, саф һауала йөрөү, балаларҙың саф һауала әүзем уяулығы (күсмә уйындар)	16.00-16.45	16.00-16.45	16.00-16.45	16.00-16.45	16.00-16.45	16.00-16.45
Өйгә кайтыу	16.45-17.00	16.45-17.00	16.45-17.00	16.45-17.00	16.45-17.00	16.45-17.00
Өйзә						
Саф һауала йөрөү.	17.00-19.00	17.00-19.00	17.00-19.00	17.00-19.00	17.00-19.00	17.00-19.00
Өйгә кайтыу, киске аш, тыныс уйындар, йыуындырыу	19.00-20.30	19.00-20.30	19.00-20.30	19.00-20.30	19.00-20.30	19.00-20.30
Төнгө йоко	20.30-7.00	20.30-7.00	20.30-7.00	20.30-7.00	20.30-7.00	20.30-7.00

3.6. Тәрбиәүи эштәрҙең календарь планы (традицион вакиғалар, байрамдар, саралар)

п. 36.4. ФББП МББ

ҒИНУАР

- Иске яңы йыл

ФЕВРАЛЬ

- 21 февраль: Халык-ара туған тел көнө;
- 23 февраль: Ватанды һаклаусылар көнө.
- кышкы нардуган

МАРТ

- 8 март: Халык-ара катын-кыззар көнө;

АПРЕЛЬ

- 12 апрель: Космонавтика көнө;

МАЙ

- 1 май: Яз һәм Хезмәт байрамы;
- 9 май: Еңеү көнө;
- һабантуй

ИЮНЬ

- 1 июнь: Балаларзы яклау көнө;
- 12 июнь: Рәсәй көнө;

ИЮЛЬ

- 8 июль: Гаилә, мөхәббәт һәм тоғролок көнө.

АВГУСТ

- 22 август: Рәсәй Федерацияһының Дәүләт флагы көнө;

СЕНТЯБРЬ

- 1 сентябрь: Белем көнө;
- 27 сентябрь: Тәрбиәсе һәм бөтә мәктәпкәсә хезмәткәрзәр көнө.

ОКТЯБРЬ

- 1 октябрь: Халык-ара ололар көнө; Халык-ара музыка көнө;
- 5 октябрь: Укытыусылар көнө;

НОЯБРЬ

- 4 ноябрь: Халыктар берзәмлеге көнө;
- Ноябрьзең һуңғы йәкшәмбеһе: Рәсәйзә Әсә көнө;

ДЕКАБРЬ

- 12 декабрь: Рәсәй Федерацияһы Конституцияһы көнө;
- 31 декабрь: Яңы йыл.

БЕЛЕМ – ТӘРБИӘ БИРЕҮ ЭШЕНДӘ КАТНАШЫУСЫЛАР ТАРАФЫНАН ҺАЙЛАП АЛЫНҒАН ӨЛӨШ

3.1. Парциаль программаның матди-техник тәминәт расписаниһы

"БАШКОРТОСТАН – ТЫУҒАН ИЛЕМ" мәктәпкәсә йәштәге балалар өсөн Башкортостан Республикаһын өйрәнеү программаһының" матди-техник тәминәт расписаниеһы 6-85 биттәрзә бирелгән.

3.2. Методик материалдар һәм уҡытыу, тәрбиәләү саралары менән тәмин ителеүзә тасуирлау

"БАШКОРТОСТАН – ТЫУҒАН ИЛЕМ" мәктәпкәсә йәштәге балалар өсөн Башкортостан Республикаһын өйрәнеү программаһының" методик материалдар һәм уҡытыу, тәрбиәләү саралары менән тәмин ителеүзә тасуирлау 6-85 биттәрзә бирелгән.

3.3. Үсешәүсә предмет-киңлек мөхитен ойоштороу үзенсәлектәре

БАШКОРТОСТАН – ТЫУҒАН ИЛЕМ" мәктәпкәсә йәштәге балалар өсөн Башкортостан Республикаһын өйрәнеү программаһының" үсешәүсә предмет-киңлек мөхитен ойоштороу үзенсәлектәре 6-85 биттәрзә бирелгән

3.4. Парциаль программаны тормошқа ашырыуҙың кадрҙар шарттары

БАШКОРТОСТАН – ТЫУҒАН ИЛЕМ" мәктәпкәсә йәштәге балалар өсөн Башкортостан Республикаһын өйрәнеү программаһын" тормошқа ашырыуҙың кадрҙар шарттары бирелмәгән.

БАШКОРТОСТАН – ТЫУҒАН ИЛЕМ" мәктәпкәсә йәштәге балалар өсөн Башкортостан Республикаһын өйрәнеү программаһын" тормошқа ашырыуҙы тәмин итә.

3.1. Парциаль программаның матди-техник тәминәт расписаниеһы

«Минең менән һүрәтлә» («Рисуй с мной») исемле парциаль программаһының матди-техник тәминәт расписаниеһы 15 биттә бирелгән.

3.2. Методик материалдар һәм уҡытыу, тәрбиәләү саралары менән тәмин ителеүзә тасуирлау

«Минең менән һүрәтлә» («Рисуй с мной») исемле парциаль программаһының методик материалдар һәм уҡытыу, тәрбиәләү саралары менән тәмин ителеүзә тасуирлау 5-14 биттәрзә бирелгән.

3.3. Үсешәүсә предмет-киңлек мөхитен ойоштороу үзенсәлектәре

«Минең менән һүрәтлә» («Рисуй с мной») исемле парциаль программаһында үсешәүсә предмет-киңлек мөхитен ойоштороу үзенсәлектәре бирелмәгән.

3.4. Парциаль программаны тормошқа ашырыуҙың кадрҙар шарттары

«Минең менән һүрәтлә» («Рисуй с мной») исемле парциаль программа тормошқа ашырыуҙың кадрҙар шарттары бирелмәгән.

«Минең менән һүрәтлә» («Рисуй с мной») исемле парциаль программаһы тормошқа ашырыуҙы тәмин итә.

3.1. Парциаль программаның матди-техник тәминәт расписаниеһы

"Мәктәпкәсә белем биреү учреждениеларында рус телен өйрәнеү буйынса парциаль программаның" матди-техник тәминәт расписаниеһы 293-295 биттәрзә бирелгән.

3.2. Методик материалдар һәм уҡытыу, тәрбиәләү саралары менән тәмин ителеүзә тасуирлау

"Мәктәпкәсә белем биреү учреждениеларында рус телен өйрәнеү буйынса парциаль программаның" методик материалдар һәм уҡытыу, тәрбиәләү саралары менән тәмин ителеүзә тасуирлау 295-297 биттәрзә бирелгән.

3.3. Үсешәүсә предмет-киңлек мөхитен ойоштороу үзенсәлектәре

"Мәктәпкәсә белем биреү учреждениеларында рус телен өйрәнеү буйынса парциаль программаның" үсешәүсә предмет-киңлек мөхитен ойштороу үзенсәлектәре бирелмәгән.

3.4. Парциаль программаны тормошка ашырыуың кадрзар шарттары

"Мәктәпкәсә белем биреү учреждениеларында рус телен өйрәнеү буйынса парциаль программаны" тормошка ашырыуың кадрзар шарттары бирелмәгән.

"Мәктәпкәсә белем биреү учреждениеларында рус телен өйрәнеү буйынса парциаль программа" тормошка ашырыуы тәмин итә.

.

IV. КЫҢКАСА ПРЕЗЕНТАЦИЯЛАУ

4.1. Дөйөм мәғлүмәт

Иске Хәлил ауылы төп дөйөм белем биреү мәктәбе төрлө йәштәге төркөмөнөн мәктәпкәсә белем биреү программаһы программаһы Федераль дәүләт мәктәпкәсә белем биреү стандартына ярашлы әзерләнгән. Рәсәй Мәғариф һәм фән министрлығының 17.10.2013-сә 1155-се бойороғо (уртаса 8.11.2022) һәм Рәсәй Федерацияһы Мәғариф министрлығының 1028-се бойороғо (артабан - ФББП МББ) менән раҗланған Мәктәпкәсә белем биреү федераль программаһы.

4.1. Программаның максаттары һәм бурыстары

Максат - Рәсәй халкының рухи-әхлаки киммәттәре, тарихи һәм милли-мәзәни традициялар нигезендә йәш һәм шәхси үзенсәлектәрен иҗәпкә алып, мәктәпкәсә балалык осоронда баланы төрлө яклап үстәреү (п 4.1 ФББП МББ).

1.1. "БАШКОРТОСТАН – ТЫУҒАН ИЛЕМ" мәктәпкәсә йәштәге балалар өсөн Башкортостан Республикаһын өйрәнәү программаһының максаты һәм парциаль программаны тормошка ашырыу бурысы мәктәпкәсә йәштәге балалар ойлшаһында Башкортостан Республикаһының милли-мәзәни, климатик, социаль-иктисад шарттары менән таныштырып, төбәк милли мәзәниәте иамырзанына йәлеп итеү.

Бурыстары:

- балала Ватанына, еренә, халкына һәм үзенә якындарына хөрмәт, һөйөү тойғоһо формалаштырыу;
- төбәктә йәшәгән үз миллиәте мәзәниәте, ғөрөф-ғәзәттәренә, йолаларына ихтирам үстәреү, балала кешелек киммәттәре, изгелек, дөрөслөк, ғорурлык, иғтибарлык, хәстәрлек, толерантлык, илһөйәрлек сифаттарын тәрбиәләү;
- тыуған ықтың тәбиғәте, тарихы тураһында күберәк мәғләмәт алырға ынтылыш һәм уның матурлығын, хозурлығын аңлай, күрә белеүзе үстәреү;
- Баланың үсешен, һаулығын һаклау, һығытыу мәсьәләләре буйынса ата-әсәләрҙән психологик-педагогик белемен күтәреүзе ыңғай ғаилә тәжрибәһен кулланыу;
- башланғыс дөйөм һәм мәктәпкәсә белем биреүҙән максат, бурыстарының күсәгилешлеген тәһмин итеү.

1.2. «Минең менән һүрәтлә» парциаль программаһының максаты һәм парциаль программаны тормошка ашырыу бурысы

Программаның максаты - художестволы-әстетик үсеш һәм һынлы эшмәкәрлек ярзамында бәләкәй балаларҙың төрлө яклы үсешә, шулай ук элементар һынлы оҗталықты һәм оҗталықты үстәреү.

Төп бурыстары: 1. Әлмәлә һәм һүрәт төшөрөүзе элементар һынлы оҗталықтың үсешә, әйберҙәрҙән төсә һәм формаһы, буяуҙарҙың үзенсәлектәре, кәләмдәр һәм пластик массалар тураһында башланғыс белемдән формалашыуы. 2. Иң ябай художестволы образ булдырыу өсөн төрлө художество материалдары менән балалар эксперименты өсөн шарттарҙы ойоштороу. 3. Балаларҙы төрлө художестволы тасуирлау саралары (биш, һызат, нөктә, мисәт) менән таныштырыу.

1.3. Мәктәпкәсә белем биреү учреждениеларында рус телен өйрәнәү буйынса парциаль программаһының" максаты һәм парциаль программаны тормошка ашырыу бурысы

Программаның максаты - балалар бақсаларында рус телен уқытыу - балаларҙың үз фекерен үстәреү һәм шәхес буларак мәктәпкәсә белем биреү менән бергә һөйләшеү телмәрен үстәреү

Рус теленә мәктәпкәсә йәштәге балаларзы укытыу бурысы: һүз составындағы бөтә өндәрзең һәм тауыштарзың дәрәс әйтелешен, телмәрзең өгөтләү һәм интонация күнекмәләрен формалаштырыу; - ярашлы уйын шарттары аша лексик күләмде тәмин итеү; - балаларзы рус телен өйрәнеүзең ошо этабы өсөн тәғәйенләнгән грамматик формалары менән таныштырыу; һораузарға яуап биреү һәм һораузарға яуап биреү, һораузарға яуап биреү һәм һораузарға яуап биреү.

Ойошманың программаһы түбәндәге бүлектәрзе үз әсенә ала:

Ойошманың максатлы бүлге ойошманың максаттарын, бурыстарын, принциптарын, Программаны үзләштереү һөзөмтәләрен, алдан билдәләнгән һөзөмтәләргә өлгәшеүзе педагогик диагностикалауға алымдарзы аса;

Һәр белем биреү өлкәһе буйынса балаларзың бөтә йәш төркөмдәре өсөн мәғариф эшмәкәрлеге бурыстарын һәм йөкмәткәһен, коррекциялау-үстәреү әшенең йүнәлештәрен, тәрбиә биреү эш программаһын үз әсенә ала;

Ойоштороу бүлегендә Программаны тормошка ашырыузың психологик-педагогик һәм кадрзар шарттары, уның матди-техник тәминәте, мәктәпкәсә төркөмдәрзе көн тәртибе һәм тәртибе, тәрбиәүи эш планы һүрәтләнә.

Өстәмә бүлектә ойошма программаһының кыскаса презентацияһы урын алған.

4.2. Ойошма программаһы йүнәлтәлгән йәш һәм башка балалар категориялары

Ойошманың программаһы уның ыңғай социалләшеүе, шәхси үсәше, башланғысты һәм ижади һәләттәрен өлкәндәр һәм тиствәрзәре һәм ярашлы эшмәкәрлек төрзәре (уйындар, танып белеү һәм тикшеренеү эшмәкәрлеге, ижади әүземлек формаһында) менән хезмәттәшлек итеү өсөн мөмкинлектәр аскан, балаларзы социалләштереү һәм социалләштереү системаһын булдырыу өсөн шарттар булдырыуға йүнәлтәлгән.

Бөтә төркөмдәр һаны: 1

Төрлө йәштәге төркөмдәр һаны: 1

Төркөмдәрзең йүнәлеше тураһында мәғлүмәт:

- Дөйөм үстәреүсе төркөмдәр һаны: 1

Эш режими һәм төркөмдәр һаны:

4.3. Белем биреү мөнәсәбәттәрендә катнашыусылар төзөгән өлөштө характерлай

Программаның вариатив формалары, алымдары, ысулдары һәм уны тормошка ашырыу саралары:

п.23 ФББП МББ

4.4. Педагогия коллективының балалар ғаиләләре менән үз-ара йоғонто яһау статистикаһы

Программаның вариатив формалары, алымдары, ысулдары һәм уны тормошка ашырыу саралары:

п.26 ФББП МББ;

6-сы бүлек Мәктәпкәсә йәштәге балаларзың ата-әсәләре менән мәктәпкәсә белем биреү ойошмаһын үз-ара эш итеү // Мәктәпкәсә белем биреү федераль белем биреү программаһына ярашлы, мәктәпкәсә белем биреү учреждениеларының мәғариф эшмәкәрлеген планлаштырыу һәм тормошка ашырыу буйынса методик тәкдимдәр. РФ Мәғариф министрлығы, 2023 йыл.